

У НОМЕР:

Ратифікація Лісабонського договору під загрозою

Президент Польщі Лех Качинський відмовився підписувати Лісабонський договір, який повинен замінити конституцію Європейського союзу. За словами Качинського, немає сенсу ставити свій підпис під документом після того, як його відкинули учасники недавнього референдуму в Ірландії. Лісабонський договір покликаний модернізувати роботу Євросоюзу після його розширення. Аби стати чинним, він має бути схвалений усіма країнами-членами ЄС, повідомляє Укрінформ.

Вирішувати проблему ратифікації цього документа тепер, передусім, доведеться Франції, яка від учора головує у Європейському союзі. Водночас президент Франції Ніколя Саркозі у телефоні з цього приводу заявив, що пріоритетами головування його країни у ЄС стануть: боротьба з нелегальною міграцією, підтримка екологічних ініціатив та стримування негативних наслідків високих цін на нафту.

№ 122 (4372)

СЕРЕДА, 2 ЛИПНЯ 2008 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Усе залежатиме від погоди і цін

УРОЖАЙ-2008

В Україні вже зібрано перший мільйон тонн урожаю зернових. Про це повідомив міністр агрополітики України Юрій Мельник на селекторній нараді з керівництвом областей. Особлива увага приділяється південним областям країни. Зокрема, від Одеської області очікують урожаю у 3 мільйони тонн зерна.

А ось жнива на Житомирщині почнуться орієнтовно 5 липня — такий прогноз дав голова ОДА Юрій Забела. Збирати зернові планують на 386 тисячах гектарів, на 14 тисяч гектарів більше, ніж торік. Якщо рахувати по 20 центнерів зерна з гектара, вийде 762 тисячі тонн. Біологічна врожайність цього року, звичайно, вища. Але доводиться робити поправку на втрати. Адже з

двох тисяч комбайнів 75 відсотків мають вік більш як 15 років. Ще одна проблема: чи не виникнуть паузи в збиранні через те, що не буде за що купити паливе. Та найбільше всіх хвилюють ціни на зерно нового врожаю. Голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин Микола Присяжнюк у зв'язку з цим дав критичну оцінку діяльності уряду. Кабінет Міністрів, на його думку, допустив прорахунок, не викинувши до березня на експорт зерно торішнього врожаю, тож його залишок у 7 мільйонів тонн може серйозно позначитися на нинішніх цінах, повідомляє наш власний кореспондент у Житомирській області Олексій КАВУН.

На знімку: в СТОВ «Дружба народів», що в Червоногвардійському районі (АР Крим), збирають зернові, озимий ячмінь.

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

Шановні податківці, зі святом!

Сьогодні майже 60 тисяч українських громадян відзначають своє професійне свято — День працівника державної податкової служби. І хоча самі податківці зі смутком визнають, що останнім часом їх професія дещо втратила «позитивне забарвлення», втім, сподіваються, що ця ситуація вже найближчим часом зміниться.

Напередодні свята Валерій Павлюк (на знімку), начальник Державної податкової інспекції у Шевченківському районі м. Києва, розповів «Голосу України» про останні досягнення в податковій сфері країни та столиці і Шевченківського району зокрема.

— Спостерігається позитивна тенденція у сфері сплати податків, — зазначив пан Павлюк. — Передусім я кажу про свій район. Наші мільйонери добре декларують свої прибутки і надалі непогано сплачують податки.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Трамвай зійшов з рейок

В Одесі трамвай, який їхав за маршрутом №5 у курортну зону «Аркадія», під час руху Французьким бульваром несподівано зійшов з рейок і врізався в дерево. Удар був такої сили, що 30-річна пасажирка, громадянка Молдови, від отриманих травм померла. Ще 8 пасажирів одержали поранення різного ступеня тяжкості. За фактом ДТП проводиться розслідування. Попередня версія експертів — утома металу, що спричинила деформацію рейок, повідомляє наш власний кореспондент В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Молодь покерує містом

«Якби я був мером...» — конкурс під такою назвою напередодні Дня молоді відбувся серед школярів і студентів Тернополя. Молоді люди висловлювали свої ідеї, часом найфантастичніші, стосовно вдосконалення життя міста. Комісія відібрала вісім найкращих робіт. Перемо-

ПОДІЇ

жець стане відомий після їхнього захисту. В містечку він отримає право попрацювати пліч-о-пліч з міським головою Романом Заставним, протягом дня стати його «гінню». До думок переможця влада міста обіцяє дослухатися, а ідеї — втілювати в життя, повідомляє наш власний Любомир ЛЕВИЦЬКА.

Вилучили близько тисячі доз неліцензованих ліків

В одній з аптек Берегова працівники відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків УМВС України в Закарпатській області вилучили 420 доз трамadolu, 320 доз сибазону, 200 доз феназепаму та 100 доз фенобарбіталу. Всі ці препарати реалізовувалися без відповідної ліцензії. 44-річна завідувачка зізналася у причетності до незаконного продажу вилучених ліків. Розслідування у цій справі триває, повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Я ВАМ ПИШУ...

Дякую вам за небайдужість до нас, читачів

Висловлюю вдячність усім працівникам газети за оперативність та небайдужість до проблем читачів. Адже саме завдяки втручання «Голосу України» я, інвалід Великої Вітчизняної війни, отримав належну мені суму компенсації за знеціненими вкладками. Бажаю всім вам міцного здоров'я, збільшення кількості передплатників та високих гонорарів за вашу нелегку роботу.

З глибокою повагою,
Борис НИКОНЕНКО.

Кременчук
Полтавської області.

КОРОТКО

□ Військові моряки відзначили сьому річницю від дня заснування Центру морських операцій українського флоту.

□ На Херсонщині до навчальних закладів, бібліотек передали книгу «Розсекречена пам'ять». Голодомор 1932—1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВС.

□ На Новокраматорському машинобудів-

ному заводі створено перший у країні землерийний агрегат, місцезнаходження якого і режим роботи визначатимуться космічним навігатором.

□ У ДП «Макіїввугілля» створюється нове шахтоуправління.

□ Абхазія з 1 липня закриває кордон із Грузією.

(За повідомленнями Укрінформу.)

У НОМЕР

Ініціативу
глави
парламенту
підтримав
Президент

Президент України Віктор Ющенко підтримує ініціативу Голови Верховної Ради України Арсенія Яценюка стосовно спільної розробки всіма гілками влади плану дій «Україна-2010».

У листі на ім'я глави парламенту Президент поділяє «за непокоєння з приводу ускладнення суспільно-політичної ситуації в державі та можливих негативних наслідків у разі її подальшого загострення». «Висловлені у вашому листі пропозиції є слушними і, безперечно, заслуговують на підтримку. Нині Україна перебуває на тому історичному етапі, який нагально вимагає консолідації всіх державницьких сил задля утвердження і подальшого розвитку демократії, здійснення системних реформ та прискорення динаміки євроінтеграційних процесів», — зазначає В. Ющенко.

У зв'язку з цим глава держави пропонує під час наступної зустрічі у форматі Президент—Голова Верховної Ради—Прем'єр-міністр «обговорити порушені вами проблеми та окреслити можливі шляхи їх вирішення».

Як повідомлялося раніше, на початку червня Голова Верховної Ради направив лист-звернення до Президента, Прем'єр-міністра і керівників депутатських фракцій парламенту із пропозицією спільної розробки плану дій «Україна-2010», який має затвердити парламент. У своєму зверненні Арсеній Яценюк запрошує до розробки плану дій усі без винятку гілки влади.

На думку керівника українського парламенту, цей документ має стати першочерговим до кінця 2008 року і невідкладним для виконання всіма гілками влади в межах їхніх конституційних повноважень.

Пропоновані в листі заходи, на переконання Арсенія Яценюка, повинні стати спільною основою для прийняття відповідних рішень Президентом, урядом і Верховною Радою.

Прес-служба
Верховної Ради України.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво

Верховна Рада України постановляє:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво, підписану 9 грудня 2005 року в м. Вільнюсі, ратифікувати.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
4 червня 2008 року.
№ 322-VI.

Кожен має обстоювати свої права

Святкування 12-ї річниці Конституції пройшло по всій Україні: у Києві керівники держави поклали квіти до пам'ятників Тарасу Шевченку (на знімку) та Михайлові Грушевському, а потім перед фасадом будівлі секретаріату на вулиці Банковій Президент посадив деревце калини. Окрім святкових концертів та гулянь, відбувалися опитування громадської думки щодо чинного Основного Закону та низка публічних заходів. Зокрема, у центрі Львова об'єднання студентів-правників та Християнсько-демократичний союз молоді влаштували іспити для всіх бажаючих на знання Конституції. У Тернополі відкрилася виставка, яка відтворила конституційний процес на землях Тернопільщини. На ній представлено унікальні архівні матеріали про конституційні права і привілеї королівства Польського і Великого Князівства Литовського, положення Конституції Пилипа Орлика 1710 року, оригінали документів, що засвідчують становлення громадянських прав після проголошення УНР та ЗУНР 1918 року. У Сумах відбувся Всеукраїнський фестиваль духової музики «Сурми Конституції».

У своєму привітанні, надрукованому в «Голосі України», Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк висловив переконання, що в Україні немає потреби створювати нову Конституцію — мова може йти лише про доопрацювання Основного Закону.

Водночас у зверненні до народу з нагоди річниці ухвалення Основного Закону Віктор Ющенко заявив: «Очікую, що відповідний законопроект змін до Конституції, представлений Президентом, буде розглянутий у конституційному порядку: у Верховній Раді, з висновком Конституційного Суду та з винесенням на всеукраїнський референдум — він надасть Конституції найвищу легітимну політичну і суспільну силу». В. Ющенко закликав усі політичні й громадські сили держави підтримати його позицію, назвавши такий алгоритм «демократич-

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

ним, оптимальним і необхідним країні». Звертаючись до громадян, Президент підкреслив: «Політики, які зійшлися в протистоянні, дискредитують не вас, не державу і не нашу ідею. Вони дискредитують себе. Їхня дорога зайшла в глухий кут. Логіка моїх дій не в тому, щоб подобатись, а в тому, щоб відвернути наш корабель від рифів і вивести його на вільний простір».

А Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко у своєму привітанні наголосила, що українська держава має сталі конституційні традиції. «У 1710 році, коли у цивілізованій Європі ще тільки починали говорити про принципи поділу влад, а молодий Монтеск'є ще навіть і не думав про «Дух законів», Україна вже мала першу Конституцію Пилипа Орлика, — відзначила вона. — Більше того, деś колись доводилось читати, що навіть конституції США та деяких європейських країн містять багато запозичень з першого Українського Основного Закону».

За даними опитування, яке провела со-

ціологічна служба Українського центру економічних та політичних досліджень імені О. Разумкова, більше половини українців не вважають День Конституції святом. Лише 21,4 відсотка опитаних змогли правильно відповісти, в якому році було прийнято Конституцію.

Справді великим святом вважають цей день лише п'ять відсотків громадян, а 32,9 відсотка назвали його «звичайним святом, як і всі інші свята». 41,2 відсотка респондентів відповіли, що для них цей день не свято, а звичайний вихідний, а 11,7 — вважають, що 28 червня взагалі повинно бути робочим днем.

* * *

Під час вихідних відбулася ще одна політична подія: з'їзд БЮТ позбавив народного депутата Ігоря Рибаківа, котрий заявив про свій вихід із парламентської коаліції, депутатського мандата. З'їзд відбувався за закритими дверима, без участі представників ЗМІ, й жодних офіційних коментарів не пролунало.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Позаблоковий статус
плюс російська як державна мова:
регіонали підготували свій проект Основного Закону

Партія регіонів планує свій проект змін до Конституції внести у Верховну Раду наступного пленарного тижня. Про це повідомив на прес-конференції, представляючи проект, народний депутат Олександр Лавринович (на знімку).

Він зазначив, що пропонувані зміни є «точковими» і про жодний новий Основний Закон не йдеться. Зокрема, формування Кабінету Міністрів, призначення голів Антимонопольного комітету, Держкомтелерадіо і Фонду держмайна пропонується зробити за поданням Прем'єр-міністра.

За словами народного обранця, цей документ був розісланий усім керівникам фракцій парламенту для того, щоб оцінити, якою буде підтримка інших політичних сил. «Після

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

цього вже наступного тижня плануємо внести його на розгляд Верховної Ради», — наголосив він.

У свою чергу народний депутат Олена Лукаш (на знімку) розповіла, що ПР пропонує у власній редакції змін до Основного Закону закріпити позаблоковий статус України, а також статус російської мови як другої державної. Водночас внести зміни до преамбули

Конституції, де, окрім Акта проголошення незалежності України, вказати ще і Декларацію про державний суверенітет.

«Вважаємо цю зміну логічною. Це дасть нам змогу у подальшому впевнено говорити про позаблоковий статус нашої держави і доповнить норму про неможливість знаходження на території країни військових баз», — зазначила вона. За

словами депутата, у галузі судострою регіонали пропонує запровадити виборність суддів громадянами строком на 5 років, а на адміністративні посади судді призначатимуться шляхом голосуванні решти суддів.

Окрім того, Олександр Лавринович повідомив, що відповідні зміни до Конституції передбачають зміни до виборчої системи. А саме: запровадження пропорційної системи за відкритими списками. Також планується, що партія — переможець виборів отримує право і можливість формувати уряд. Щодо повноважень парламенту, то він, за його словами, має право ухвалювати рішення про приєднання до різних союзів тільки на основі всеукраїнського референдуму. Ще одним нововведенням стане ліквідація місцевих державних адміністрацій, функції яких візьме на себе виконком, сформований відповідною радою. Також депутат підкреслив, що ПР пропонує створити в усіх областях, в Києві та Севастополі представництва Кабміну.

Сергій МЕЛЬНИК.

Із широко заплющеними очима...

Обіцянка спрощеного візового режиму з країнами ЄС, провал з ПДЧ, протистояння з Росією, яке постійно поглиблюється, колапс газових домовленостей — усе це останні «досягнення» зовнішньої політики України, яку в західних ЗМІ вже давно окрестили як ідеалістично-хаотичну й позбавлену прагматизму. Чи може така держава, як Україна, дозволити собі таку поведінку? Чи може Україна дозволити собі однобічний погляд на міжнародні відносини та поділ на «добрих» та «злих»? Може, слід згадати мудру позицію Отто фон Бісмарка, який на запитання «за кого ви — за росіян чи за західні держави?», відповів: «Я завжди стою за свою країну і вважаю ідеалом у галузі зовнішньої політики відсутність упередженості та дії незалежно від симпатій чи антипатій до іноземних держав та їхніх керівників». Українським керманічам, мабуть, далеко до розуміння такої позиції. Але якщо хоча б 3—4 роки продовжувати хаотичність та незбалансованість зовнішньої і внутрішньої політики, і якщо не зосередитися на власних державних інтересах, ми маємо всі шанси залишитися на краю Європи та стати плацдармом для геополітичних дослідів світових країн-гігантів. Мабуть, нарешті прийшов час адекватного та неупередженого оцінювання глобальних світових процесів.

Світовий порядок кардинально змінюється

Не секрет, що ООН стає дедалі неефективною і вже схожа на свою предтечу — Лігу націй. Китай, Росія, США, ЄС — світові лідери, які фактично роблять новітню глобальну політику та перші за всіх трансформуються. Наприклад, у Вашингтоні вже двічі мав місце пуч, досить радянський за своєю формою, який продемонстрував, що Сполученим Штатам необхідно звужити розмах своєї діяльності на планеті: перший випадок стався в 2007 році — відставка Дональда Рамсфелда, другий теж у 2007 році — доповідь американської розвідки на підтримку ядерної програми Ірану.

Паралельно цій еволюції США, що значною мірою прискорює передвиборна президентська кампанія, відбувається і розвиток двох інших держав — Китаю та Росії. Пекін, де продовжує повзти вгору інфляція, готується скоригувати майбутній курс: зменшити частку свого експорту, від чого його валюта тільки підвищиться в ціні, а внутрішній ринок буде послідовно зміцнюватися. У Москві спостерігається зворотний процес: економічне зростання Росії неухильно набирає обертів. Як же на цьому тлі будуть поводитися США, які змушені почати «зовнішньополітичний відступ»? Аналітики стверджують, що США зосередять увагу на найближчих сусідах, позначать свій стратегічний інтерес до питань безпеки Тихоокеанського регіону і розвитку Латинської Америки.

Що стосується ЄС, який є споконвіку мрією незалежної України, то парадокс у тім, що він одночасно і гігант і карлик у міжнародних відносинах. Він піднімається, як гігант, тому

що домігся надзвичайного успіху в галузі регіонального співробітництва. Однак, незважаючи на те, що економіка ЄС за темпами порівнюється з економікою США, ЄС дедалі частіше поводить ся невпевнено на міжнародній арені, за що ЗМІ титулювали його «політичним карликом». Раболіпне потурання Сполученим Штатам (можливо, єдиним винятком було вторгнення США до Іраку) призвело до логічного зменшення впливу Європи на світовій арені. Ще один парадокс, пов'язаний з ЄС, полягає в тім, що громадяни ЄС живуть у міхурі безпеки, при цьому щодня відчуваючи зростаючу психологічну непевність у своєму майбутньому. І такі фактори, як нелегальна міграція або енергетична небезпека, це провокують. Інколи певні аналітики порівнюють позицію ЄС із позицією нейтралітету Швейцарії. Але якщо швейцарці можуть почувати себе в безпеці, тому що оточені поки що стабільним ЄС, то громадяни ЄС втратили це відчуття, тому що європейський континент знаходиться на перетині векторів світової нестабільності — від Північної Африки до Близького Сходу.

ЄС останнім часом майже завжди враховує російську позицію під час вирішення питань міжнародних відносин. Зрозуміло, що Росія є стратегічним енергетичним партнером ЄС і його головним постачальником енергоносіїв. Недавні приклади тому — питання статусу Косово, прийняття рішення на останньому, Бухарестському, саміті стосовно натівських перспектив України. ЄС тримає дистанцію і в газових війнах між Україною та Росією. Не треба бути супераналітиком, щоб зрозуміти, що найближчим часом Європейський Союз і надалі враховуватиме позицію Росії (чи змусений буде це робити) і, в тому числі, стосовно України. Адже, на відміну від України, ЄС дуже прагматичний у своїх зовнішніх стосунках.

Не слід забувати українським євромрійникам, що в усі часи європейці у відносинах з Україною керувалися виключно власними егоїстичними пріоритетами. Так було при розпаді СРСР, при вимогах до України щодо атомного роззброєння тощо. Отже, будьмо реалістами: нинішня «політика сусідства» ЄС стосовно України була ініційована не через те, що європейці дуже переймаються, як же там «бідна Україна» без Європи, а через цілком цинічні міркування: як убезпечити себе від навали нелегальної міграції та загроз транснаціональної організованої злочинності. Крім того, думаю, не треба пояснювати, чого вартий лист чотирьох міністрів енергетики країн ЄС (Франція, Німеччина, Італія, Австрія), адресований як Україні, так і Росії у критичні години газового протистояння. Зміст був на кшталт «ми вас обох поважаємо, але газове постачання до Європи не повинно перериватися, інакше Європа почне хвилюватися та втручатися». Між рядками читати: «Україну зламаємо, Росію заспокоїмо».

Будьмо об'єктивними: Україна не мала реальних шансів на здійснення зовнішньополітичного прориву ні до Помаранчевої революції, ні, на жаль, як ми вже бачимо, після неї. Аналітики небезпідставно стверджують, що Україна вичерпала можливості зовнішньополітичного прориву ще наприкінці 90-х років. Будь-які подальші якісні зрушення були можливі лише за умови вагомих внутрішньополітичних перетворень та досягнення стабільного політичного становища. А до них сучасній Україні, як до небес. Сьогодні навіть стає соромно за помаранчевих політиків, які робили свої дилетантсько-фантастичні прогнози стосовно вступу України до ЄС до 2008 року або висловлювали сподівання на те, що наступна головоюча в ЄС країна виявиться прихильнішою до України, ніж попередня. Все це тільки накопичувало роздратованість у самому ЄС. Як-то кажуть, Європі стало вже не смішно. Але Україна вперто йшла та продовжує йти шляхом порожнього популізму та начебто не звертає уваги на свої помилки.

Без комплексу неповноцінності

Не додає зовнішньополітичного шарму Україні те, що вона не має єдиного центру, який координує зовнішню політику. Наразі це секретаріат Президента, РНБО, Кабмін через МЗС, Мінекономіки та віце-прем'єра з питань євроінтеграції. Тому красиві декларування в указах чи постановках про національні пріоритети або національну безпеку в ракурсі приєднання до ЄС чи НАТО — не інакше, як чергові декларації. З таким успіхом українська влада може декларувати, що у 2010 р. наша держава стане членом міжгалактичного співтовариства та вестиме плідні переговори з марсіанами. Маячня?! Але ж саме так виглядали українські політики в очах прагматиків з єсівських кабінетів.

На цю тему можна дискутувати нескінченно. Та що може зробити держава Україна, щоб виправити свій міжнародний імідж, а може, й статус? Вже не кажемо про необхідності фактор внутрішньополітичної стабільності. Точніше, це не фактор, а необхідне середовище, на тлі якого має розпочатися суворий внутрішньодержавний аудит. Україна має вирішити, скільки коштіватиме українській економіці вступ до ЄС і які конкретні кроки для цього треба зробити. Кожен високопосадовець має розуміти, які кроки у сфері його компетенції слід зробити, в якій черговості та які наслідки чекати. Чи можливо це в умовах, коли уряд та парламент змінюються, як рукавички? Чи можливо це, коли до уряду набирають «любих друзів», соратників, а не фахівців? Гадаю, негативна відповідь на це запитання є в кожного, хто зараз живе в Україні.

Тепер щодо перспектив відносин з Росією. Усі «креативні» кроки нашого нинішнього уряду та Президента призвели до того, що майже чверть росіян, за статистикою, вважають Україну своїм зовнішнім ворогом. Саме у відносинах із Росією тепер, як ніколи, потрібні прагматичні, консолідовані і водночас нестандартні рішення. Судячи з дій нинішньої влади, це не береться до уваги. Замість невизначеної зовнішньополітичної багатовекторності, що була при Президенті Кучмі, зараз Україна впала в іншу крайність — безкомпромісний напрям до НАТО та ЄС. На кшталт «умремо, але вступимо». Все це Росією сприймається саме по собі як ворожість України. Слід тверезо визнати, що в цілому інтеграція України в ЄС не загрожувє російським інтересам. По-перше, частина російського керівництва вважає, що ЄС і РФ повинні доповнювати одне одного економічно, щоб протистояти США. По-друге, російський бізнес на території України абсолютно не проти ввійти в ЄС через «чорний хід». Інша справа, якщо обов'язковою прелюдією на шляху до ЄС стане членство України в НАТО. Природно, що Росія буде захищатися. Поки конфлікт не досягнув свого апогею, Україна ще має шанси ініціювати низку компромісів для розблокування відносин з Росією. В їх основі має бути спроба переведення цих відносин лише у двосторонню площину і виведення їх з контексту інших геополітичних проєктів Росії (на зразок ЄЄП, ЄвразЕС тощо). Нині реалізм підказує, що з нинішньою владою та елітою в державі сподіватися на реалізацію таких проєктів, як вступ до Європи, треба бути дуже оптимістичною, до безглуздя, людиною. Потрібна нова еліта, з розумінням справжньої україноцентричної зовнішньої політики, без комплексу неповноцінності по відношенню до Заходу чи Росії, що не буде довірливо дивитися з широко заплушеними очима на світових гравців та чекати, коли ж вони візьмуть її до свого кола.

Ірина БЕРЕЖНА,
народний депутат України.

КС повернув собі право розглядати зміни до Конституції

27 червня 2008 року КСУ оприлюднив рішення, яким визнав неконституційним положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону «Про Конституційний Суд України» (в редакції закону від 4.08.2006 р.), згідно з яким юрисдикція КС не поширюється на вирішення питання щодо конституційності законів про внесення змін до Конституції, котрі набрали чинності. У рішенні наголошено, що зміна визначених Конституцією повноважень КС може здійснюватися лише шляхом внесення змін до Конституції України. Отже, повернув собі повноваження з розгляду питань конституційності змін до Основного Закону, що набрали чинності, які в нього були відібрані законом від 4.08.2006 р.

Іншим рішенням КС розтлумачив положення пункту 6 частини 2 статті 81 Конституції, а саме: «невходження» народного депутата, обраного від політичної партії, до складу депутатської фракції цієї партії — це у встановленому законом порядку відмова депутата ввійти до складу депутатської фракції, яка формується з народних депутатів, обраних від політичної партії; «вихід» народного депутата зі складу фракції — це у встановленому законом порядку припинення депутатом свого перебування у складі зареєстрованої депутатської фракції партії, за списком якої він був обраний. Також положення частини 4 статті 13 Закону «Про статус народного депутата України» щодо права народного депутата бути членом лише однієї фракції розтлумачено так, що народний депутат зобов'язаний перебувати у депутатській фракції тієї політичної партії, за списком якої він був обраний народним депутатом. КС наголосив, що належність народного депутата до фракції Основний Закон закріплює як його конституційний обов'язок, а не як право. Також КС визнав неконституційним положення частин 5, 6 статті 13 зазначеного закону щодо права народного депутата вільно виходити зі складу депутатської фракції (групи), а також не входить до жодної зареєстрованої депутатської фракції.

Ігор САНДУТЕЙ.

Уряд ухвалив зміни до бюджету

Уряд на позачерговому засіданні прийняв за основу проєкт закону «Про внесення змін до Державного бюджету на 2008 рік», запропонований Міністерством фінансів. Про це «Голосу України» повідомили в прес-службі Кабінету Міністрів.

На засіданні Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко заклікала парламент розглянути зміни до державного бюджету до канікул.

Уряд, за словами прем'єра, вже підписав з Національним банком меморандум про уточнені макропоказники держбюджету. А нині, за її словами, необхідно збалансувати видатки бюджету і домопитися про їх правильний і концептуальний розподіл.

Юлія Тимошенко зазначила, що уряд готовий прийняти рішення стосовно змін до бюджету і перейти до консультацій з Президентом, членами демократичної коаліції і з профільними парламентськими комітетами.

У червні 2008 року «Голос України» опублікував такі закони:

4 червня, № 105

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», № 309-VI.

5 червня, № 106

Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності», № 270-VI.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо розміру допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування», № 269-VI.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з прикордонних питань», № 289-VI.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю», № 293-VI.

12 червня, № 111

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо дитячих будинків сімейного типу», № 290-VI.

20 червня, № 116

Закон України «Про ратифікацію Договору між Урядом України та Європейським банком реконструкції та розвитку про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄБРР в Україні», № 319-VI.

Закон України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція про загальні умови технічного та фінансового співробітництва», № 320-VI.

Генсек ООН Пан Гі Мун назвав нелегітимними результати виборів у Зімбабве (Укрінформ)

В Україні з 1 липня вводяться акцизні марки нового зразка для алкогольних напоїв (Укрінформ)

У НОМЕР

► ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ
Більше двох десятків чоловік опинилися у лікарні через неякісні тістечка

Прокуратура звинувачує приватне підприємство міста Новомосковська у виготовленні неякісних кондитерських виробів-тістечок. Дослідча перевірка засвідчила, що після вживання цих виробів, до міської лікарні з хворочивими отруєннями потрапили 23 особи, серед них четверо неповнолітніх. Як повідомили нам у прес-службі прокуратури області, на сьогодні стан тих, хто звернулися за медичною допомогою, стабільний.

Мало того, грубі порушення санітарних та протипожежних правил правоохоронці зафіксували і після перевірки магазинів, які продавали кондитерські вироби цього підприємства. Уже притягнуто до адміністративної відповідальності 4 продавців, 8 — відсторонено від роботи, винесено постанови про призупинення діяльності п'яти магазинів.

Михайло СКОРИК.

► РІВНЕ
Маківник-гігант у Книзі рекордів України

У Рівному минулої неділі представники Книги рекордів України зафіксували рекорд країни у виготовленні найбільшого маківника. Пиріг-рекордсмен, що його випекли на рівненському хлібозаводі «Рум'янець», мав довжину шість метрів, ширину двадцять три сантиметри і важив тридцять кілограмів. Так що ним посмакувало чимало рівнян. Пиріг-гігант — це п'ятий рекорд Рівного, занесений до Книги рекордів України. Йому передували «вишиваний» рекорд та рекорд, коли в одному місці найбільше людей співали Гімн України, рекорд гирьовика-жонглера Руслана Паламарчука, а також рекорд у «Веселих стартах» одинадцятимісячної рівнянки Владки Форманюк, яка найпрудкіше — лише за 7,44 секунди — проповзла чотири метри.

Олександра ЮРКОВА.

► ХМЕЛЬНИЧЧИНА
Власними колесами

Шкільний автобус отримали учні Кульчівецької школи Кам'янець-Подільського району. Наступного першого вересня учні з Калиня, Слобідки-Кульчівецької, Фурманівки та віддалених кутків самих Кульчівців зможуть вчасно добиратися на заняття. А під час канікул автобус покатає дітей на екскурсії.

Віра ШПИЛЬОВА.

Шановні податківці, зі святом!

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За п'ять місяців нинішнього року надходження до загального фонду державного бюджету становили 2 мільярди 345 мільйонів гривень. Допомагають у цьому позитивному зрушенні і правильні дії Кабінету Міністрів. Триває боротьба з мінімізаторами, декларуються контрагенти тощо.

Однак має вітчимизна податкова служба і низку проблем. Найпершою і найістотношою, на думку Валерія Васильовича, є кадровий голод. Низький рівень зарплат, відсутність привілеїв та пільг відвертають молодь від служби у податковій. Адже хто піде на таку відповідальну роботу працювати за безцінь, коли у приватних фірмах той самий обсяг оплачується удвічі-втричі більше. Не менше цієї заважає податківцям й інша проблема — недосконалість законодавчого поля. Тут, переконаний пан Павлюк, на допомогу прийшов би єдиний Податковий кодекс.

Та є в податковій люди, які віддано працюють, незважаючи на всі перешкоди. Ольга

Корнієвська (на знімку), начальник управління оподаткування юридичних осіб в Державній податковій інспекції у Шевченківському районі м. Києва, пройшла з податковою службою від моменту її зародження і до сьогодення. Пригадує, як усе починалося з фінансового відділу. А вже з 1 липня 1990 року податкова служба відокремилася. «Відтоді, — каже пані Корнієвська, — змінилося все. До працівників висувають нові вимоги, інші інше навантаження і, звичайно, повністю змінилася законодавча база».

Не може не засмучувати те, що за останні роки служба втратила своє «позитивне обличчя». Мовляв, дедалі менше податківців поважають і цінують як працівників. Передусім це проявляється в розмірі заробітної плати. Негідна оплата праці дала старт прикрій тен-

денції. Два роки тому почався масовий відплив кадрів: «До нас не просто не йдуть нові професіонали. Нас покидають люди, які роками, а часом і десятиріччями працювали в податковій службі».

Сьогодні по всій країні пройдуть святкові заходи. Найпоширеніші — вручення

грамот та відзнак, а також фінансової винагороди за віддану працю в податковій службі. «Голос України» приєднується до всіх поздоровлень і ще раз вітає наших податківців із професійним святом.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Земля в охоронних зонах Канівського заповідника забудовується приватними спорудами

Доля Конча-Заспи може спіткати охоронні та заповідні території навпроти Чернечої гори. Земля навколо Канівського природного заповідника забудовується приватними спорудами. Принаймні, так стверджують екологічні організації та працівники заповідника.

Щоб зберегти природу цього краю, вони пропонують розширити межі заповідника з 2 до 12 тис. га. У цьому їх підтримує Міністерство охорони навколишнього природного середовища. Єдине, що заважає, — спротив місцевої влади.

— Сьогодні вся земля навколо Прохорівки, санітарна зона Дніпра навпроти Чернечої гори забудовується, — розповідає директор Канівського природного заповідника Микола Чорний. — Якщо не

зупинити свідомого знищення територій заповідника, місць, де жив Шевченко, цілком можливо, що скоро нам не буде що відвідувати, а історія заповідника завершиться табличкою «приватна власність». У січні 2008 року вийшов указ Президента України про розширення території Канівського заповідника. Відповідно до цього указу, до нього мають приєднатися території регіонального ландшафтного парку «Трахтемирів», запланні острови Дніпра та природні ділянки у гирлі річки Рось. Нині ці землі підпорядковані шести сільським радам Канівщини. Саме до них ми звернулися з відповідними заявами. Однак відповіді не отримали. Якщо сільські ради так і не погодяться передати землі під заповідні території, ми втратимо шанс надати Канівському заповіднику статус біосферного,

що вважається найвищим статусом для заповідних установ.

Наразі Міністерство охорони навколишнього природного середовища України готує звернення до Кабінету Міністрів, щоб змусити місцеву владу прийняти рішення щодо передачі земель. За словами заступника начальника Державної служби заповідної справи Мінприроди Миколи Стеценка, якщо й після цього нічого не зміниться, то через рік заповідати буде нічого. Адже забудовники не зволікають.

Як запевняє юрист громадської організації «Екоправо-Київ» Галина Левіна, відповідно до законів України про заповідну справу, коли землі вилучаються з користування й передаються заповіднику, їх власники повинні отримати компенсацію від держави. Утім, держава поки що мовчить.

Олександр ПЕКНИЙ.

Побраталися польський орел та український тризуб

Ці державні символи зобразила на диво-рушнику відома черкаська майстриня, заслужений художник України Олександра Теліженко. На Днях української культури, які завершилися в Польщі, вишуканий рушник єднання

двох народів урочисто передали громаді міста Щецин. На святі дружби, до проведення якого доклав чимало зусиль голова об'єднання українців Щецина Іван Сирник, черкашани представили унікальну колекцію рушників, вишиванок та сценічних костюмів. Столицю представив відомий гурт «Мандри» та бандурист Роман Мельник, закордонних українців — рок-ансамбль із Лондона «Зе Юкрейн». Наші артисти та митці зустрілися також з учителями та учнями школи з українською мовою викладання, повідомляє власкор Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімку: рушник польського та українського єднання представляють Олександра Теліженко та Іван Сирник.

Фото Тараса ТЕЛІЖЕНКА.

Авто в'їхало в групу дітей — загинув підліток

Трагедією завершився випускний вечір для випускників Варязької загальноосвітньої школи Сокальського району Львівщини. Там п'ятий водій УАЗу заїхав на великій швидкості на територію школи, де проходило святкування, і попрямував просто у натовп — на випускників, батьків та вчителів. Один хлопець загинув, повідомляє наш власкор Ірина ЄГОРОВА.

Як передає 5 канал, близько другої ночі позашляховик УАЗ місцевого мешканця на великій швидкості зіткнувся із Жигулями та в'їхав у гурт дітей. Про обставини нічної трагедії знають її свідки, але згадують деталі неохоче. Зі слів односельців відомо, що загиблий юнак прийшов на випускний вечір до своєї сестри.

Водій та пасажир УАЗу з місця трагедії втекли. За словами Андрія Коцура, начальника відділення ДАІ Сокальського району «особа, яка керувала транспортним засобом УАЗ затримана і доставлена в райвідділ міліції, затримали його за місцем проживання в селі Варяж».

Двоє учениць, які отримали поранення, нині перебувають у лікарні. Медики кажуть, загрози їхньому життю немає. Ще четверо зверталися за допомогою до лікарів. Усі постраждали — діти 14—15 років. Правоохоронці порушили кримінальну справу та чекають на результати медекспертизи. Затримані почали давати свідчення, але поки достеменно невідомо, що саме стало причиною трагедії.

ГУАМ хоче контролювати

Учора в Батумі відбувся черговий саміт Організації за демократію й економічний розвиток ГУАМ, в якому взяв участь Президент України Віктор Ющенко. Грузія, Україна, Азербайджан і Молдова розглянули пропозицію Києва про створення певного органу енергетичного контролю. За задумом України, він оцінюватиме якість і обсяги російського газу, що йде транзитом до Європи через територію нашої країни.

Напередодні експерти заявляли, що створити, у принципі, будь-яку структуру можна, важливо те, що ця структура буде реально вирішувати. Аналітики стверджують, що, по суті, ГУАМ, обговорюючи таку ідею, просто намагається привернути до себе увагу, для того, щоб, можливо, перенаправляти якісь потоки газу через свої території. Але наскільки країни-постачальники газу погодяться з таким варіантом, питання відкрите, тому що отут, якщо виходити із суто економічних міркувань, дуже важливі тарифи, а потім уже наявна інфраструктура.

На знімку: напередодні саміту в Батумі Президент України Віктор Ющенко побував з офіційним візитом у Баку, де разом зі своїм колегою Ільхамом Алієвим відкрив пам'ятник Тарасові Шевченку.

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

Газові переговори в Москві. Основне залишилося за кадром

Переговори між прем'єр-міністрами України і Росії Юлією Тимошенко і Володимиром Путіним, що відбулися минулої суботи в Москві, стосувалися поступового переходу до європейських цін на газ за три-чотири роки.

Розмова Тимошенко і Путіна проходила без свідків і тривала майже дві замість запланованої однієї години. Які обіцянки вони дали одне одному на цій зустрічі — залишилося за кадром. Коли глави урядів вийшли в зал, де згодом проходило засідання Комісії з економічного співро-

бітництва, Юлія Тимошенко лише сказала: «Шановний Володимире Володимировичу, я хочу подякувати вам за гостинність і чудову розмову! Ми відкрили зовсім нову сторінку в історії нашого співробітництва».

Паливні міністерства двох країн під час засідання в розширеному колі оголосили головуючим прем'єрам, що узгодили план спільних дій. Головна мета — довгострокова газова угода. Відповідно до плану, вона має бути підписана в жовтні або листопаді 2008 року.

На спільній підсумковій прес-конференції Володимир Путін зазначив: «Чинний український уряд створив необхідні умови для конструктивної роботи у цій сфері. Вперше за багато років немає боргів у поточних платежах»... Щоправда, в бочку меду не забув кинути ложку дьогтю: «Є борги минулих років... Ми сьогодні про це говорили, є пропозиції, як розв'язати цю проблему». Що за борги, залишилося також загадкою.

Щодо ціни газу в 2009 році (а вже називається цифра в 400 до-

ларів за 1 тис. кубометрів), то й тут російський прем'єр нічого не прояснив: «Дуже хотілося, щоб ми виходили на європейське ціноутворення для України поступово... Але ви знаєте позицію наших партнерів із Середньої Азії, які хотіли б це зробити з 1 січня 2009 року. Ми перебуваємо в переговорах, і говорити про результати передчасно».

«Я впевнена, ми знайдемо всі рішення успішно», — з оптимізмом завершила візит до Блокамінної Юлія Тимошенко.

Вл. інф.

Тіла загиблих на «Нефтегазе-67» доставили родичам

Днями до Сімферополя привезли тіла 15 членів команди корабля «Нефтегаз-67». Людям видали свідоцтва про смерть та інші документи. Але деякі сім'ї наполягають на незалежній експертизі в Україні. У «Чорноморнафтогазі» проти цього не заперечують. Як запевнив Юрій Авдєєв, керівник прес-служби ДАТ «Чорноморнафтогаз», «якщо в них залишаться сумніви, то, звичайно ж, будь-яке їхнє бажання буде виконано. Тобто аж до проведення нової експертизи вже тут, в Україні».

Не вірять «Чорноморнафтогазу» Наталя Киндюк. Її батько загинув на кораблі. За її словами, керівництво компанії зробило все, щоб експертизу в Україні не проводили: «Нас змусили відмовитися від повторного аналізу ДНК. Тобто привезли 15 трупів і сказали: якщо хоч одна людина робитиме аналіз ДНК, то не дадуть поховати всі 15 тіл. А це ще мінімум місяців півтора».

Мама одного з моряків, доведена до розпачу, зажадала відкрити труну просто в бюро судмедекспертизи. З'ясувалося, що в її мертвого сина нема селезінки і нирок. Медики припустили, що ці органи могли знадобитися для експертизи ДНК у Гонконзі.

Тим часом, батько одного із загиблих Володимир Кучеренко — капітан з 13-річним стажем — у трагедії звинувачує капітана українського судна: «Повернути ліво на борт — це найгрубіше порушення в судноводінні».

Похорон шести загиблих моряків відбувся вчора в Чорноморському. Родичі все ще чекають рішення китайського суду, де одним із фігурантів справи є капітан «Нефтегаза-67», повідомляють «Podrobnosti.ua».

Студенти підроблятимуть провідниками у поїздах

Донецька залізниця уклала договори з вузами і гарантує роботу влітку для 255 студентів. На період літніх пасажирських перевезень уже прийнято майже сто хлопців і дівчат із профільних вузів: Донецького інституту залізничного транспорту та Української державної академії залізничного транспорту. Майбутні залізничники ознайомлюватимуться з роботою галузі, працюючи провідниками на різних напрямках, у тому числі на популярних кримському та львівському. Крім того, на тимчасову роботу буде оформлено 139 осіб. Усього на постійній основі на Донецькій залізниці працюють близько трьох тисяч провідників.

Подорожчав проїзд в електротранспорті

Відчора проїзд у запорізьких трамваях і тролейбусах коштуватиме гривню, а в комунальних автобусах — 1 гривню 25 копійок. Таке рішення ухвалив виконком міськради. За словами начальника управління транспорту і зв'язку Леоніда Костюченка, економічно обгрунтована його вартість становить близько трьох гривень. А оскільки більшість пасажирів трамваїв та тролейбусів має право безкоштовно користуватися громадським транспортом, то виручки не вистачає навіть на зарплату працівникам КП «Запоріжелектротранс». Тому на його дотацію за півріччя з міського бюджету вже витрачено більш як 14 мільйонів гривень. Але й це не дає

змоги закріпити кадри, бо в Києві запровадили вахтовий метод роботи водіїв електротранспорту і платять їм утричі більше, ніж у Запоріжжі. Тож досвідчені фахівці воліють жити вдома наїздами.

За словами директора КП «Запоріжелектротранс» Миколи Риженьких, кошти, отримані від підвищення тарифів, спрямують на підвищення зарплати працівникам підприємства. Але й це не забезпечить рентабельної роботи міських транспортників, тому до кінця року на покриття збитків з місцевого бюджету необхідно буде виділити ще 9 мільйонів гривень.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Каспійська нафта потече до Херсона

Після тривалого простою через реконструкцію частково відновлять виробництво на Херсонському нафтопереробному комплексі, повідомив голова ОДА Борис Сіленков. Підприємство уклало угоду на поставки 90 тисяч тонн сировини, і вже в липні тут почнуть переробляти сиру нафту каспійського походження. До кінця року обсяги складуть 450 тисяч тонн, наступного року заплановано переробити близько мільйона тонн нафти, повідомляє наш власкор Алла БРУСИЛОВА.

Двохсоттисячний екскаватор «Борекса»

У житті колективу ВАТ «Борекс» сталася визначна подія: з конвеєра заводу в Бородянці, що на Київщині, зійшов 200-тисячний екскаватор! І в минулі часи, і тепер ці вироби мають попит не тільки в Україні, а й за її межами. От і нещодавно на міжнародній виставці «Будівельна техніка і технології-2008» у Москві «Борекс» виставляв свою продукцію і отримав численні позитивні відгуки.

— **Яка модель екскаватора стала 200-тисячною?** — запитуємо президента концерну «Борекс» Віталія Пилипенка.

— Це модель «Борекс-3106». Повірте, що саме ця машина — справжній витвір машинобудівного мистецтва. Її не соромно показати і на міжнародному рівні.

— **Чи можна вважати цей екскаватор найбільшим досягненням колективу за його 30-річну історію?**

— Я сказав би інакше. Це один із помітних кроків на великому шляху. Це — не межа наших можливостей. Зупинятися на досягнутому, зрозуміло, не збираємося. До речі, до кінця поточного року плануємо випустити тисячу машин. Маємо надію підготувати також дослід-

ний зразок фронтального телескопічного навантажувача. Користуючись нагодою, хочу щиро привітати всіх бородянських машинобудівників з великою подією для колективу. Ми пишаємося тим, що кожна з цих 200 тисяч машин іде у світ і проживає тривале й гідне трудове життя. Хоч би де працював бородянський трудівник-екскаватор — чи в Україні, чи в Європі, чи в Азії, чи в Латинській Америці — він завжди відповідає задекларованій якості та рівню одного з найкращих брендів машинобудування.

P. S. Віталій Пилипенко — не тільки поміт-на постать у вітчизняному машинобудуванні, а й великий авторитет у футбольній справі. Віталій Олександрович — президент Європейської федерації студентського футболу, президент Всеукраїнської футбольної асоціації студентів, заслужений тренер України (свого часу очолював професіональні клуби як головний тренер). Днями від імені Президента України міністр у справах сім'ї, молоді і спорту Юрій Павленко вручив Віталію Пилипенку орден «За заслуги» II ступеня. Цей момент ви і бачите на знімку.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

На Львівщині проходить міжнародна мистецька акція, присвячена життю і творчості польського письменника і художника єврейського походження Бруна Шульца (*Укрінформ*)

Ціна нафти у світі сягнула чергової рекордної позначки — 143 долари (*Укрінформ*)

ВІСТІ З ХАРКІВЩИНИ

Метрополітен — зона особливого ризику

Ось уже кілька місяців харківський метрополітен лихоманить від зміни керівників, судів, рейдерських атак і всляких заяв різних фахівців, після яких у метро й ескалатором спускатися страшноувато. А минулий вівторок ознаменувався побиттям колишнього заступника начальника ДП «Харківський метрополітен» Сергія Почепецького. Вчора близько 8-ї ранку його було жорстоко побито невідомими біля свого будинку. Про це заявив його колишній начальник Сергій Мусєєв. Потерпілого доставлено до лікарні. Його родичі звернулися із заявою про те, що сталося, до правоохоронних органів.

Як сказав С. Мусєєв, напад на С. Почепецького прямо пов'язаний з його професійною діяльністю, зокрема, із заявами, що їх він напередодні оприлюднив у ЗМІ, — про те, що в даний час на підприємстві не ремонтується рухомий склад, заморожено всі будівельні роботи, затримується виплата зарплати працівникам, зупинено всі соціальні виплати. С. Мусєєв також повідомив, що і йому, і С. Почепецькому не раз телефонували, вимагаючи припинити публічні висловлення з критикою стану справ у метрополітені.

Загинув майор міліції

У приміщенні вибухотехнічної служби харківської міліції стався вибух. Як повідомляє Центр громадських зв'язків УМВС України в Харківській області, напередодні фахівці вибухотехнічної служби одержали від слідчого одного з райвідділів снаряди для дослідження. Вибухотехніки мали визначити, чи є в боеприпасах вибухова речовина. Наступного дня дослідження одного з цих снарядів проводив у лабораторії майор міліції Дмитро Тарусін. Під час роботи снаряд вибухнув. Вибухотехнік від отриманих травм загинув на місці. Як зазначено в повідомленні ЦГЗ, загіблий мав усі необхідні дозволи для самостійного проведення експертиз. Які саме обставини привели до загибелі майора, встановлює службова перевірка.

Микола КОСИЙ.

Гра без бюджетних правил, з інфляційними доходами і перспективами на відставку

БАЛАНС МІСЯЦЯ

* Уряд не спромігся подати на розгляд парламенту довгоочікувані зміни до держбюджету-2008: нема лиха без добра, є лихо з розуму.

* Рейтингове агентство «Фіч» присвоїло запланованому випуску українських облігацій обсягом 0,5 мільярда доларів США рейтинг ВВ-: дайте, дядку, до понеділка!

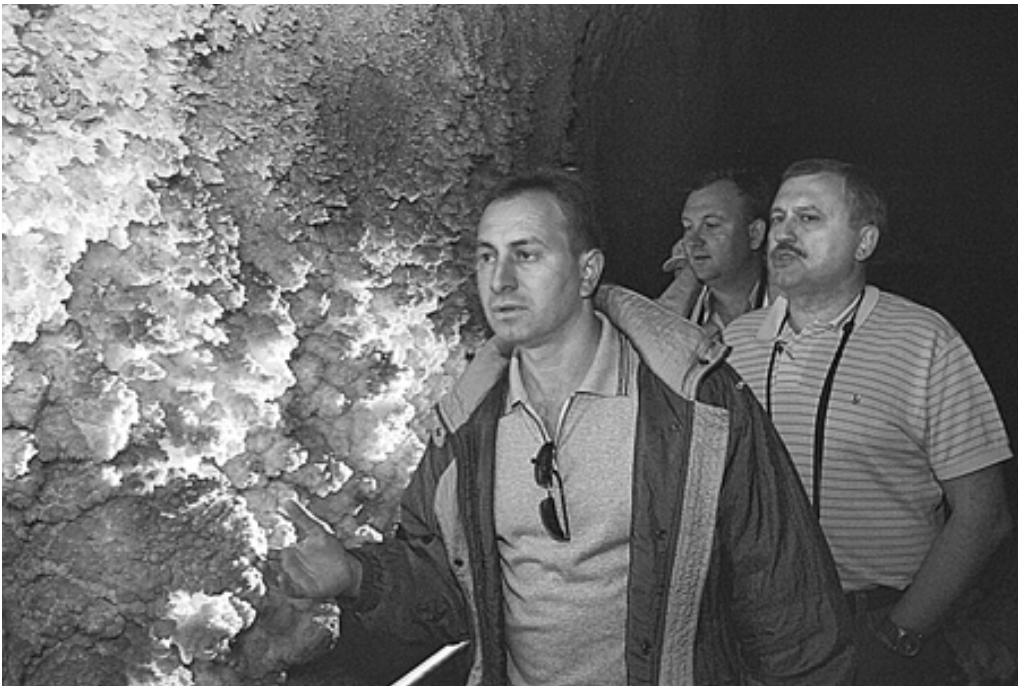
* Господарський суд України порушив справу про банкрутство «Енергоатому»: знову по дрова.

На шляху до Perezavantazhenня

Як нема змін до держбюджету, то по суті порушення планомірності і послідовності використання капітальних вкладень, утримання соціальної сфери, підвищення заробітних плат, пенсій стипендій та всляких компенсацій і допомог. Наприклад, розмір пенсійного утримання цілковито залежить від перегляду прожиткового мінімуму. Це — з одного боку. З другого — бізнес, який, власне, створює матеріальні блага, втрачає макроорієнтири (прогнозні рівні інфляції, ВВП, валютного курсу тощо), а тому починає, скажімо, підозрювати, що за зволіканням з Perezavantazhenням держбюджету стоїть черговий закулісний дерибан. На побутовому рівні в дерибані навіть не сумніваються. І переконати людей, що це не так, можна єдиним способом — шляхом публічного розгляду змін до держбюджету в сесійній залі. Не сталося. Поза тим висувати за це урядові вогум недозвіри означало б пересмикувати реалії. Адже нагадаю: за п'ять місяців промисловість зросла на вісім відсотків, а ВВП у травні — на 7,2, що свідчить про неочікувано динамічний розвиток економіки всупереч жорстким монетарним заходам, які призвели до штучного дефіциту гривні в банківській

Земні й підземні чудеса Криму

Для участі в акції «7 природних чудес України» Крим висунув десять претендентів, і три представило місто Севастополь. Під час прес-туру, організованого благодійним фондом Миколи Томенка «Справедлива країна», разом з народним депутатом України Андрієм Сенченком, журналістам показали три основні об'єкти: Карадазький природний заповідник, печеру «Мармурова» і мис Айя в Балаклавському районі.

Крим зустрів нас ранковою спекою, вокзальною метушнею і криками тих, хто пропонує відпочинок на морі. Невеличкий переїзд від залізничного вокзалу в аеропорт, і ми піднімаємося в небо на вертольоті, вирушаючи до одного із найкрасивіших земних місць Криму — природного заповідника «Карадаг» (у перекладі з тюркської мови означає «Чорна гора»). Це згаслий вулкан, який діяв 120—160 мільйонів років тому. Його візитною карткою є «Золоті ворота» — грот-арка, яка складається із шарів магматичної породи.

З висоти пташиного польоту ми переміщаємося в зовсім протилежний вимір. У районі гірського плато Чатир-даг на глибині 45—60 метрів розташовано найдивовижніший витвір природи Криму — лабіринти печери «Мармуро-

вої». За оцінками експертів, печера «Мармурова» входить до п'ятірки найдивовижніших печер планети.

Справді, те, що побачили в підземному царстві, неможливо описати словами. Сталактити, що ростуть по 1,5—2 см в 10 000 років зверху, а знизу сталагміти, за мільйони років з'єднуючись у казкові вигадливої форми колони сталагнатів, вражають неземною красою. Довжина розвіданих ходів — 2050 метрів, з них майже кілометр спеціально обладнаних туристичних маршрутів.

Піднявшись на поверхню землі, ми продовжили знайомство із чудесами природи Криму. Попереду район Балаклави, мис Айя (у перекладі з грецької «Святий»). Майже 600-метрова стрімка скеля, що нависла над морем, на вершині якої руїни серед-

ньовічного укріплення. Але побачити всю велич Айї можна тільки з моря. На захід від Балаклави розкинувся мис Фіолент, який складений з вулканічних порід із численними нішами, арками й кам'яними хаосами. Плещна смуга завширшки 5—10 метрів, засяна самоцвітною галькою, створює тут неповторний природний мінералогічний музей.

Вочевидь Кримське узбережжя можна цілком зарахувати до чудес, подарованих нам природою, і ставитися до такого подарунка треба дбайливо й з любов'ю.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.

На знімку: народні депутати України Микола Томенко (ліворуч) і Андрій Сенченко в залах печери «Мармурова».

системі й скорочення кредитування реального сектору виробництва. Саме з огляду на це видаються недостатньо розважливіми кроки Нацбанку з обмеженої ревальвації гривні. Але я не експерт і більше довіряю фактам. Якщо в травні інфляцію поганомаво мало не вдвічі, то вже у червні на продовольчих ринках окремих регіонів виринали ознаки літньої дефляції. А якщо в другій половині року ціни таки вгамуються, то опоненти уряду втратять головний компрометуючий козир.

Повернімося однак до держбюджету, де доходи за підсумками п'яти місяців випередили видатки на 6,1 мільярда гривень, або на 1,8 відсотка від загального рівня ВВП. Нагадаю, торік за січень—травень загальнодержавний баланс звели з дефіцитом у 3,67 мільярда гривень. Від початку цього року кошти на рахунках бюджетних організацій зросли на 6,5 мільярда гривень. Отже, без інфляційного навісу доходи загального фонду держбюджету проти травня минулого року зросли на 26,2 відсотка, а за п'ять місяців — на 19,1. Це — і неабиякий антиінфляційний чинник, і вже неабияка запорука того, що загальний рівень дефіциту держбюджету наприкінці року не перевищить одного відсотка. Інакше кажучи, уряд має цілком достатньо грошей для стимулювання і реального сектору економіки, і підняття соціальних стандартів населення. Чи я помиляюсь?!

Без прикрас і гримас

«Фіч», яке присвоїло запланованим п'ятирічним облігаціям України обсягом 0,5 мільярда доларів США рейтинг ВВ- зі стабільним прогнозом, переконало в зворотному. Не тому, що беремо «всього нічого» наче до понеділка, а тому, що Україні-почизальниці не відкажуть. Однак усе по порядку. Через фактично заблоковану приватизацію уряд вимушений шукати джерела

зовнішнього фінансування на відкритих ринках, для чого він організував у червні презентацію нового випуску євробондів. Висновки цього рейтингового агентства мали переконати потенційних покупців боргових зобов'язань у платоспроможності уряду, адже 12 червня інше рейтингове агентство «Стандарт енд Пурс» поставило під сумнів його довгостроковий потенціал. Рейтинг ВВ- від «Фіч» спростовує усі сумніви, оскільки «він перебуває в одній площині з довгостроковим рейтингом дефолту емітента України в іноземній валюті «ВВ-». Хоча не інакше, позичати доведеться дорожче, ніж якби це сталося, скажімо, в травні. Але попит на українські папери зумовлюють і гарне зростання ВВП, і прийнятний рівень зовнішнього боргу, й неперушений авторитет сумлінного позичальника. Звітного червня, скажімо, Мінфін сплатив 563,137380 млн. ієн доходу за чотирирічними єврооблігаціями, які випустив у грудні 2006-го. Позичати не боязко, страшно не віддавати борги.

Поза тим «Фіч» охарактеризував антиінфляційні кроки уряду як непереконливі. Аудитори нагадали, що бурхливе зростання номінальної зарплати в травні на 40 відсотків, споживчого кредитування приватного сектору (березень 2007 року проти березня ц. р. — на 78 відсотків) провокуватимуть подальше зростання цін. А недостатньо чітка економічна політика може закріпити серед населення країни високі інфляційні очікування. Від себе додаю: нечітку економічну політику зумовлює і відсутність стратегії розвитку, і давно назрілі зміни до держбюджету.

Естафета без фінішу

Гра без бюджетних правил дає можливість нехтувати конституційними правами і обов'язками та християнськими заповідями

— зловживати і красти. Для того, щоб у цьому переконатися, вже не треба актив тимчасових комісій або судових вердиктів, їм немає віри. Тому теперішній уряд у червні звинуватив попередній у розкраданні мільярдів гривень, так само, як той свого часу клепав на нинішній уряд.

Біда в тому, що самі правила (Бюджетний і Податковий кодекси) потребують законодавчого вдосконалення, але проекти змін, які, власне, і є реформами, уряди передають один одному, як естафетні палички. Ніхто з них так і не дістається фінішу, бо дистанція — з перспективою на відставку, а паличка раз у раз випадає з рук. Коли сім днів на тижні треба скубатися за те, щоб не зіштовхнули в бік, тобі вже не до трансфертів на розвиток медицини або комунального сектору.

Хоч скільки оперізуй землю мораторіями на її продаж, а нею торгуватимуть, і засіватимуть її, якщо не маковим зіллям, то ріпаком, залежно від того, на що попит. Хоч скільки забороняй банкрутувати стратегічні об'єкти, а НАЕК «Енергоатом» це не стосуватиметься, бо не про гроші йдеться, а про 4 АЕС на 15 енергоблоків з реакторами потужністю 13,835 ГВт, Ташлицьку гідроакумуляуючу і Олександровську ГЕС. Якщо бюджетна стаття, що забороняє банкрутство підприємств енергетики, потрапляє до числа неправочинних за рішенням Конституційного Суду, то її відновлення, скріплене підписом Президента, слід перевіряти, як пломбу на закритій шахті.

Абсолютна більшість резонансних подій місяця має бюджетне коріння. І це закономірно, бо політичне протистояння в парламенті набуло кульмінаційної фази. Тому потребу якомога швидшого Perezavantazhenня держбюджету-2008 у червні визнали геть усі політичні сили. І це добра новина.

Сергій ВЛАД.

Місто, незручне для життя

ПРОБЛЕМА

Київ — одне з найкрасивіших міст світу. Але й одне з найнезручніших і найбрудніших. Усупереч тому, що його батьки вже впродовж мало не останніх десяти років переконують, що наша столиця давно досягла європейського рівня.

Спробуйте, приміром, громадським транспортом дістатися центрального залізничного вокзалу, до речі, недавно реконструйованого, з важкою валізою. Маєте бути готовими до того, що жодна зі станцій метрополітену до цього непристосована. Навіть на станції метро «Дарниця», де зовсім недавно добудували додатковий вхід-вихід, про це не подбали. Адже й там немає спеціального пандусу, яким можна було б скотити валізу (Нобелівську премію — винахідникам коліс для них, а також тим, хто придумав... «кравчучку»), а не тягнути її на собі сходами до потягів. Про трамвай і тролейбус з низькими посадковими платформами годі мріяти — дай Боже, аби в будь-який втиснутися...

Тепер про спуски в підземні переходи: лише в дуже небагатих з них вбудовані рейки для дитячих візків. Але коли вони і є, то скористатися ними годі: чомусь несанкціоновані торгівці вподобали саме цей простір. Щодо інвалідних візків, то ті, хто до них прикутий, очевидно, й не намагаються спускатися в переходи, як,

утім, і мандрувати громадським транспортом, бо майданчики у салонах для таких не передбачені. За винятком невеликої кількості нових тролейбусів, але й там проблема: вони завжди переповнені пасажирами.

А спробуйте розібратися з напрямками руху на зупинках громадського транспорту: про інтервал взагалі не йдеться, бо це, мабуть, велика таємниця і комунального транспорту, і приватного. Якщо на «маршрутках» хоч і врізної, але все-таки є інформація, куди вони прямують, то з тролейбусами й автобусами — проблема: її або немає, або вона не повна.

Так само з показниками назв вулиць: у який бік нумерація будинків збільшується чи зменшується — годі шукати, а далеко не на всіх будинках узагалі є їхні номери. Як у цьому бедламі орієнтуються співробітники «швидкої» допомоги, пожежники чи інші рятувальники, залишається тільки здогадуватися.

Велика проблема знайти потрібну інформацію у Київському метрополітені. Тут, на відміну від зарубіжних підземок, чомусь не

встановлені карти ані міста, ані прилеглих до станцій територій. А в європейських не тільки столицях, а й у звичайних містах і мешканці, й приїжджі змалечку знають: на станціях метро обов'язково мають бути таксофон, громадська вбиральня, детальна карта місцевості, інформація, звідки і в який бік прямують потяги, з яким інтервалом руху, як і про всі маршрути громадського транспорту, що їх зупинки поблизу. Якщо врахувати, що інформація оформлена за єдиним стандартом, то орієнтуватися за нею що в столиці, що в провінції дуже просто.

Окрема тема — громадські вбиральні. У Києві це — катастрофа, яка ніколи не закінчується. Навіть за очевидного факту, що їх усе-таки побільшало, але далеко не достатньо. Вбиральні стали переважно платними, але це, здається, єдина зміна, бо в них так само брудно, і такий само специфічний запах, як і в колишніх безплатних. Як це вдається нашим можнов-

ладцям: хизуватися дорогими зарубіжними авто, будувати палаци, мандрувати світами, а нужду справляти в нужниках у повному значенні цього слова?

Валентина ПОЛІЩУК.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА
(з архіву «Голосу України»).

Хрещатик стане найдорожчою вулицею Європи

Через рік головна вулиця Києва може здобути собі славу однієї з найдорожчих у світі.

П'ята авеню в Нью-Йорку стала найдорожчою вулицею планети. За даними експертів компанії Colliers International, власникам магазинів тут доводиться платити більш як 18 тис. дол. за оренду квадратного метра на рік. У трійку лідерів також увійшли знамениті Єлисейські Поля в Парижі та Тверська — центральна вулиця Москви. До того ж різниця у вартості торгових площ мінімальна — лише 10 доларів.

Київського Хрещатика в списку топ-10 вулиць поки що немає. Але вже за рік головна вулиця Києва може здобути собі славу однієї з найдорожчих у світі. Дані агентств нерухомості свідчать про те, що сума оренди торговельних площ на центральних вулицях столиці сягає 6,6 тис. дол. за квадратний метр на рік. З цим показником Київ уже може суперничати з вулицями Відня.

При цьому ціни стрімко зростають. Якщо ще рік тому орендна ставка площі класу «А» на Хрещатику становила 450 дол. на місяць за метр квадратний, то цього рік вартість зросла майже на 40% — до 620 дол. За словами експертів, ця тенденція збережеться в подальшому, і передбачається, що цього року орендна плата підвищиться на 30%. А за даними Colliers International, уже в 2009 році середня ставка може сягнути 1200 дол. на місяць за метр квадратний на найбільшій торговельній артерії столиці.

Василь ЧЕРНЕНКО.

Киянам подобається, коли їх купують

Майже 40,4% опитаних Центром соціальних технологій «Соціополіс» киян вважають найефективнішим кроком Блоку Леоніда Черновецького матеріальне стимулювання виборців.

Про це сказав заступник директора Агентства моделювання ситуацій Олексій Голобуцький з посиланням на результати проведеного дослідження. Ефективність матеріального стимулювання виборців — у тому числі різних грошових виплат, роздавання продуктових пайків і підкупу виборців — у виборчій кампанії Блоку Литвина відзначають 22,9% респондентів, у кампанії Партії регіонів — 20,5%, у кампанії блоку «Громадянський актив Києва» — 15,3%. 13,1% опитаних вважають

цей крок ефективним у Блоку Віталія Кличка, 10,7% — в Блоку Юлії Тимошенко, 10,5% — в блоку Миколи Катеринчука.

Дослідники дійшли думки, що з кожними виборами український виборець стає дедалі цинічнішим і не боїться визнавати, що віддав свій голос не з ідеологічних принципів, а за гроші.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Убивця — вода? Чи...?

На Дніпрі у київському Гідропарку минулих вихідних звернула увагу на цю компанію (двоє дівчат і юнак спортивної статури — усім років по 17) тому, що, зайшовши у воду, вони сміялися так безтурботно, як це може бути тільки в юності.

Хлопець пірнув, оббризкавши дівчат, які зчинили такий вереск, що й сама засміялася. Водночас помітила, що юнака ніби виштовхнуло з води. Не занепокоїлася, бо хлопці часто так бавляться. За хвилину одна з дівчат озирнулася: «А де Андрій?» Хлопця ніде не було. «Може, вплив за опору мосту, щоб над вами пожартувати?» — припустила я. «Він не вмів плавати!» Тоді захвилювалася я: «Треба кликати когось на допомогу або кудись телефонувати». «А куди?» — з надією запитали дівчата.

Поки думали, куди бігти й дзвонити, минуло хвилин 10. Аж раптом — рятувальний човен, який причалив на наше розпачливе розмахування руками. Ще за кілька хвилин рятувальник-водолаз витягнув з води мертвого хлопця...

Можна говорити про безпечність, бо хлопець не вмів плавати. Але сама свідок: там, де він пірнав, води — по коліна. Та й трагедія сталася не на так званому дикому пляжі, де за власну безпеку від-

повідають самі відпочивальники, а в найбільш людному місці, поблизу метро поряд з пішохідним мостом. Щоправда, день був похмурий, тож, крім нас, на пляжі нікого не було. Тут надзвичайно швидко течія, яка, огинаючи опори мосту, утворює вирви з водовертями (так пояснив рятувальник. — Авт.), вибратися з яких не кожному під силу.

Недавно представники столичної влади запевнили: пляжі підготовлені до літа. Чи вирви біля мосту в Гідропарку — таємниця для них? Чому б тут не встановити знаки з попередженням про небезпеку? І ще: неподалік місця трагедії — спостережна вежа. Того разу на ній нікого не було...

І насамкінець. Хоч навряд чи спроможна була б допомогти тому Андрію, але почуваюся винною. Та згадую розпач його подружок: «Куди телефонувати?» А справді, куди? Чому б при вході на місця масового відпочинку не встановити інформаційні шити з номерами рятувальних служб, щоб їх знали так само, як номери «швидкої» допомоги, пожежних чи міліції? То хто вбивця цього хлопця: вода чи наше безоліття?

Учора знову була на тому самому місці. Тут, ніби нічого й не сталося, плавали й пірнали відпочивальники. Потенційні жертви?...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Робін Гуд живе на Оболоні

Власники легкових автомобілів, що мешкають у Оболонському районі Києва, в паніці: ночами невідомий зловмисник обливає кислотою неправильно припарковані машини.

Щоправда, як з'ясувалося, не всі, а тільки припарковані на зелених газонах. Перший інцидент зафіксовано в середині травня. Відтоді в районі ночами чергують міліціонери, часто разом з автовласниками. Однак піймати зловмисника, котрий діє дуже обережно, поки що не вдалося. З другого боку, із 15 потерпілих зі скаргами про псування майна в правоохоронні органи звернулося лише шестеро осіб.

У міліції також висувають версію, що хуліган не мстить за ушкоджені газони і клумби, а

просто роздратований великою кількістю автомобілів у місті. Проте основні його жертви — саме неправильно припарковані машини, деякі з них було піддано атаці кислотою вже двічі.

В інших районах Києва теж не все спокійно. Автомобілісти, котрі нехтують стоянками, що охороняються, також ризикують піддати свій транспортний засіб атаці. Приміром, у Дарницькому районі по проспекту Бажана біля елітних і офісних будинків машини регулярно закидають камінням. А в Голосіївському районі нещодавно хулігани постріляли на даху «мазди», на іншій іномарці видряпали матюки.

Запитання: а як би ви вчинили, побачивши під власним вікном на зеленому газоні під посадженою вами вишнею чийсь засіб пересування?

Надія САДОВА.

За матеріалами інформаційних агенцій, прес-служби КМДА та кореспондентів «Голосу України».

Свято на підтримку Дніпра

Першої неділі липня кияни святкуватимуть День Дніпра, у рамках якого проведуть конкурс краси «Дніпровська русалочка». Неподалік набережної — на Кон'яктовій площі дітей безплатно пригощатимуть морозивом і солодкими напоями.

За словами президента благодійного фонду «Дніпро» Ольги Арканової, у святковому концерті візьмуть участь зірки вітчизняного шоу-бізнесу — група «Скрябін», Катя Бужинська, Петро Чорний і Анатолій Матвійчук. А коли розпуститься велика квітка папороті, присутні зможуть загадати бажання. На підтримку Дніпра до Києва прийдуть гості з Білорусі та Росії.

Послухати звуки епохи

У музеї «Золоті ворота» відновлять звуки епохи. Наприклад, якщо мова йтиме про воєнні дії, відвідувачі зможуть почути постріли і канонаду.

Як розповіла завідувачка музею «Золоті ворота» Людмила Івакіна, це стане можливим завдяки електронним гідом. «У нас не буде класичної екскурсії з екскурсоводом. Гість просто бере переносну трубочку і слухає інформацію про експонати», — пояснила вона.

Запишуть розповіді працівники музею. Послухати екскурсію можна буде наприкінці року, коли підготують експозицію. Її буде присвячено не тільки Золотим воротам і їх історії, а й стародавній зброї.

Бар'єрів не буде

Ще 34 світлофорних об'єкти столиці обладнають звуковими сигналами для незрячих до кінця року, на що буде спрямовано близько 30 тис. грн. Нині в Києві діють 30 таких світлофорів.

Так міська влада реалізовує програму «Безбар'єрне середовище». Крім того, вона передбачає обладнання пішохідних переходів міста спеціальними пандусами для пересування осіб в інвалідних візках. Зокрема, до кінця року заниженими бортовими каменями обладнають по 150 переходів у кожному районі міста.

І звірі, й... ляльки...

У Київському зоопарку до кінця літа щодня показуватимуть лялькові вистави. Директор Світлана Берзіна вважає, що це сприятиме екологічному вихованню дітей, піклуванню про тварин і природу. Адже в спектаклях лялькового театру братимуть участь і маленькі відвідувачі зоопарку.

Професійні лялькові вистави в будні дні розпочинатимуться о 14.00, у вихідні та свята — о 13.00 і 15.00. Навесні наступного року столичний зоопарк відзначить 100-літній ювілей.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Без жебраків

Київська міська державна адміністрація розглядає можливість створення муніципальної туристичної міліції. Градоначальники вважають: якщо вона з'явиться, то і до туристів, і до городян навіть не наважиться підійти жебрак або кишенювий злодій.

Картопля: продукт поза конкуренцією

Упродовж останніх століть картопля стала найулюбленішою стравою мільйонів жителів планети. Із продуктів харчування вона поступається хіба що тільки пшениці, рису і кукурудзі. Про неї пишуть вірші, створюють музеї, ставлять пам'ятники. Про картоплю, її визначну роль у житті людей, її місце у продуктовому балансі держави наша розмова із директором Інституту картоплярства Української академії аграрних наук, заслуженим працівником сільського господарства України, професором **Анатолієм БОНДАРЧУКОМ**.

— **Анатолію Андрійовичу! Генеральна асамблея ООН оголосила нинішній рік роком картоплі і навіть проводить відповідний фотоконкурс. Така увага до цієї рослини з боку поважної міжнародної організації, гадаю, зацікавила і колектив вашої наукової установи.**

— Безумовно. Рішення ООН зайвий раз підтверджує необхідність забезпечення продовольством людства, а також важливість нашої багатогранної наукової праці. Це — по-перше. А по-друге, у серпні виповнюється 40 років з дня створення нашого інституту.

Дослідження з польової культури на території Київщини почалися 1911 року, з часу прийняття рішення про організацію Київської обласної дослідної станції разом з відділом прикладної ботаніки з підвідділом селекції.

Зокрема, на Бородянщині було дослідне поле, на якому вивчали сорти, а надалі проводили селекційну роботу. Згодом вона здійснювалась на Немішаєвському дослідному полі з вирощування сировини для спиртової промисловості.

Сьогодні Інститут картоплярства — головна науково-дослідна установа з проблем картоплярства країни, а створений на його базі науковий центр «Картоплярство» координує діяльність з цих питань і наукових, і вищих навчальних закладів.

— **Одна з основних культур, очевидно, потребує і відповідної науково-виробничої бази.**

— До нашої мережі входять: Поліська дослідна станція імені О. М. Засухіна, державні підприємства дослідні господарства «Немішаєве», «Артеміда», «Корделівське», «Пархомівське», «Поліської дослідної станції» та 19 опорних пунктів.

Посильну участь у створенні, реалізації та впровадженні розробок у виробництво здійснюють такі установи—співвиконавці науково-технічної програми «Картоплярство» системи Української академії аграрних наук, як Буковинський, Волинський, Івано-Франківський, Кіровоградський, Миколаївський, Тернопільський, Чернігівський, Сумський та Закарпатський інститути агропромислового виробництва; Інститут землеробства і тваринництва західного регіону, Інститут сільськогосподарської мікробіології, Українська станція карантину рослин, Інститут землеробства південного регіону, Інститут сільського господарства Полісся, Інститут овочівництва і баштанництва та Хмельницька і Рівненська державні сільськогосподарські дослідні станції.

— **Рік картоплі ознаменується для вас, безумовно, певними заходами?**

— Так. І не просто формальними. У рамках Міжнародного року картоплі 3 липня на базі нашого Інституту проводимо Міжнародну науково-практичну конференцію «СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ КАРТОПЛЯРСТВА В УКРАЇНІ». У ній візьмуть участь і виступлять із фундаментальними доповідями провідні вчені картоплярів із Російської Федерації, Білорусі, Молдови, Китаю та Сполучених Штатів Америки.

Україна у виробництві картоплі посідає п'яте місце у світі після Китаю, Росії, Індії та США. Картоплярство є практично єдиною галуззю агропромислового комплексу, річні обсяги виробництва якої впродовж останніх років істотно не змінилися і коливаються в межах 16,7 — 20,7 мільйона тонн. Проте соціальна структура виробництва зазнала суттєвих змін. Якщо в сільськогосподарських підприємствах площі вирощування картоплі скоротилися майже на 400 тисяч гектарів, то в індивідуальних господарствах вони зросли на 530,3 тисячі гектарів.

— **Мабуть, така тенденція не на користь загальній справі — інтенсифікації розвитку картоплярства.**

— Очевидним треба визнати той факт, що перехід населення на самозабезпечення картоплею спричинив низку негативних наслідків: серед таких відзначаємо погіршення екологічних та фітосанітарних умов вирощування, недотримання системи сортооновлення, різкий спад рівня механізації, втрати організованого ринку та сировинної бази для переробної промисловості, значне зменшення потреби у застосуванні наукових розробок.

Або виступає проблема. У середньому по країні за останні роки вона практично не змінилась і становить 120—130 центнерів з гектара. Зате в сільськогосподарських підприєм-

ствах вона зросла із 104 центнерів у 2003 році до 180 центнерів у 2007-му. Ми переконані, що спеціалізоване виробництво має визначати провідну роль у галузі.

Сьогодні основоположні орієнтири науково-дослідницької роботи визначають такі напрями діяльності: створення конкурентоспроможних сортів, сортова агротехніка, захист картоплі від основних хвороб і шкідників; комплексна механізація виробництва з обґрунтуванням системи машин і механізмів для великих спеціалізованих господарств з площею картоплі 250—300 і більше гектарів; розробка режимів зберігання при різних способах збирання продовольчої і насінневої картоплі; системи удобрення в спеціалізованих сівозмінах; аналіз і обґрунтування шляхів інтенсифікації виробництва картоплі в різних ґрунтово-кліматичних зонах України.

— **На які показники врожайності можуть орієнтуватися сільські трударі?**

— Практика господарювання засвідчує екстенсивне ведення галузі. Тобто відбувається просте відтворення виробництва, тоді як для забезпечення рентабельності на рівні 50 відсотків і більше необхідно вирощувати не менш як 250 центнерів з гектара.

Торік ми провели виробничі випробування розроблених технологічних прийомів виробництва картоплі в короткостроковій сівозміні з насиченням сидеральними культурами. Урожай сортів Серпанок та Явір становив відповідно 470 та 474 центнерів з гектара. Загалом потенційна можливість створення нашими науковцями сортів досить висока — 500—600 центнерів. А середньостиглий сорт Слов'янка торік у Макарьовському районі на площі п'ять гектарів при крапельному зрошенні дав урожайність понад 1000 центнерів з гектара.

У результаті проведення науково-дослідницьких робіт була розроблена операційна технологія вирощування картоплі в різних зонах України. Це забезпечувало одержання

придатні для переробки на чіпси, Лілея — на фрі.

На сьогодні до Державного реєстру сортів рослин України занесено 123 сорти картоплі. З них української селекції — 74, в тому числі 52 інституту і Поліської дослідної станції. Всі наші сорти захищені патентами та авторськими свідоцтвами, а у насінницький процес залучено 50 сортів із загальної кількості зареєстрованих.

— **Ви говорили про низку основоположних напрямів діяльності. Розкажіть про окремі з них.**

— Тематика відділу селекції інституту, наприклад, спрямована на вдосконалення селекційного процесу зі створення і впровадження у виробництво сортів картоплі різних груп стиглості й господарського призначення, урожайністю на 5—10 відсотків вищою проти сортів-стандартів, з підвищеним і високим вмістом сухих речовин, стійких проти хвороб і шкідників.

Певних успіхів досягнуто в селекції на стійкість проти фітофторозу (сортів Луговська, Явір, Ракурс, Ольвія, Віриня, Багряна, Червона Рута, Тетерів). Усі створені сорти стійкі проти раку картоплі, більшість їх відзначаються стійкістю проти іншого карантинного об'єкта — картопляної нематоди. Виведені сорти не тільки дають задовільний врожай на заражених полях, а і очищують ґрунт від цист нематоди (сортів Обрій, Слов'янка, Повін, Добрович, Фантазія, Лілея, Тетерів та інші).

Учені створили скоростиглі сорти Шедрик і Базис, які при випробуванні у різних зонах проявили себе як пластичні із високою врожайністю і придатні для вирощування двоуро-жайною культурою на півдні країни.

Щодо насінництва. Щорічно в Інституті картоплярства вирощують 800—1000 тонн насінневого матеріалу високих категорій сортів власної селекції для забезпечення вихідним матеріалом елітоспів та здійснення сортозаміни і сортооновлення. У 22 елітоспах, де працює 19 опорних пунктів, щорічно вирощують 65—70 відсотків оригінального та 40—52 відсотки елітного насіння картоплі від загального виробництва в Україні. Потенціал, задіяний в галузі первинного насінництва в елітоспах, де працюють опорні пункти, за відповідного фінансового та матеріально-технічного забезпечення дає змогу щорічно одержувати 25—30 тисяч тонн еліти.

І ще трохи статистики. Торік до ви-

з'язку з реформуванням сільського господарства України, в Інституті картоплярства розроблено машини і механізми для забезпечення окремих технологічних процесів як у великих спеціалізованих, так і в дрібних господарствах різних ґрунтово-кліматичних зон. Це фрезерний культиватор КФН-2,8 комбінований агрегат з технологічною колією 90 сантиметрів на базі трактора ХТЗ-120/121, машина для вирощування картоплі за дворядною схемою на невеликих площах, машина для скошування бадилля, сортувальні пункти модульного типу та інші.

Зроблені розрахунки вентиляційної системи картоплесховищ та запропоновані режими вентилявання картоплі, які впроваджені в сховищах наших дослідних господарств в селі Козинці Бородянського району Київської області, «Артеміда» Калинівського району Вінницької області, Поліської дослідної станції Малинського району Житомирської області.

— **Розкажіть, будь ласка, про досягнення ваших науковців у виведенні високоврожайних сортів.**

— Інститут картоплярства отримав шість патентів на сорти Луговський, Світанок Київський, Серпанок, Повін, Явір, Слов'янка для розповсюдження їх в Російській Федерації.

Крім Російської Федерації, партнерські стосунки і двосторонні угоди на рівноправну і взаємовигідну співпрацю в галузі картоплярства підписано також із Латвією, Республікою Білорусь, Китайською Народною Республікою.

В 1996 році в Латвії зареєстровано сорт Бородянська рожева. З 2006 року цей сорт занесено до Каталогу сортів рослин не тільки Латвії, а й Європейського Союзу.

У 2000—2001 роках у Білорусі зареєстровано два сорти картоплі селекції Інституту картоплярства: Луговська і Кобза. Сьогодні між нашою науковою установою і Інститутом картоплярства Національної академії наук Білорусі діє угода, укладена на 2004—2009 роки.

3 липня 2006-го нами поновлено Договір про науково-технічне співробітництво з Інститутом біотехнології Яньбяньської академії сільськогосподарських наук КНР (провінція Цзілінь) терміном на три роки. Тема співпраці — «Використання техніки in vitro для покращення стійкості сортів китайської селекції».

— **Засоби масової інформації час від часу підіграють у суспільстві проблему генетично модифікованих продуктів. Чи не найбільше на горіхи перепадає картоплярам.**

— Мабуть, через те, що картопля у шоденному вжитку. Справді, на нашу адресу вислуховуємо чимало нарікань. У населення складається враження, що нова культура, стійка до різних хвороб — модифікована; якщо не ласа для колорадського жука — модифікована; високоврожайна — модифікована. Краще подивімося на заморські овочі та фрукти, м'ясні, рибні продукти та курятину, які аж надто мають гарний вигляд і не псуються.

Щодо сортів, виведених українськими селекціонерами, то вони ніколи не виходять за межі допустимих стандартів.

— **Копітка і результативна праця науковців інституту. А хто серед лідерів в науково-дослідницькій діяльності?**

— Про тих, хто день у день, рік у рік послідовно і настирливо трудився над виведенням нових сортів української картоплі (а їх аж 74!), можна сказати лише слова вдячності. Ми схилиємо голови перед світлою пам'яттю доктора біологічних наук, професора, академіка УААН Анатолія Андрійовича Кучка, доктора сільськогосподарських наук, професора Олександра Йосиповича Онишенка, кандидатів сільськогосподарських наук Олександра Івановича Терещенка та Володимира Андрійовича Вітенка.

Багаторічний досвід та висока кваліфікація заслуженого працівника сільського господарства, заступника директора з питань селекції, професора Андрія Антоновича Осипчука дали йому змогу створити наукову школу з питань селекції в картоплярстві, яка здобула визнання за межами України. За його плечима не лише десятки виведених нових сортів, а й ціла когорта учнів вчених-селекціонерів, які завідують науковими лабораторіями, викладають у технікумах та вузах.

В інституті та його мережі працюють 60 науковців, серед яких п'ять докторів наук, 26 кандидатів. Кадрові питання частково вирішуємо за рахунок власної аспірантури, в якій навчаються 11 аспірантів. Лише за останні два роки семеро аспірантів захистили кандидатські дисертації.

Інтерв'ю взяв Михайло СВОЯЧЕНКО.

Виробництво картоплі у світі, млн. т

Країна	2006 р.		
	Валовий збір, млн. т	Урожайність, ц/га	Площа, тис. га
Світ	315,1	167,3	18830,2
Китай	70,3	143,5	4901,5
Росія	38,6	130,2	2962,4
Індія	23,9	170,8	1400
США	19,7	436,7	451,4
Україна	19,5	133,2	1461,5
Німеччина	10,0	365,7	274,3
Польща	8,9	150,4	597,2
Білорусь	8,3	191,9	433,9
Нідерланди	6,5	416,7	156,0
Франція	6,4	401,9	158,1
Великобританія	5,7	403,1	141,0
Канада	4,9	318,8	156,7
Туреччина	4,4	284,9	154,3
Румунія	4,0	141,9	283,1

врожаю картоплі в спеціалізованих господарствах Полісся 250—300, Лісостепу — 200—220 і в Степу — 180—200 центнерів з гектара.

— **Сьогодні цього, вочевидь, досягти непросто.**

— Як уже зазначалось, вести високорентабельне господарство можна тільки у великих підприємствах, де є можливість застосувати сучасну агротехніку, ефективно використати фінансові ресурси та високоврожайні сорти.

— **Високий врожайності сортів має відповідати і якість товарної картоплі.**

— Над цим і працюємо. Створені нашими вченими сорти відзначаються добрими смаковими і споживчими якостями. Високим вмістом крохмалю, в межах 18—19 відсотків, характеризуються сорти Кобза, Обрій, Фантазія, Світанок Київський, Лілея, Червона Рута тощо. Вони можуть використовуватися для технічних цілей, а також, як Фантазія і Загадка

шування насіння в елітоспах було залучено 50 сортів картоплі: 16 ранніх, 16 середньоранніх, 12 середньостиглих, 6 середньопізніх. Площа насінницьких насаджень становила під ранніми сортами 200 гектарів, або 26 відсотків, середньоранніми — 380 гектарів, або 50 відсотків, середньостиглими — 142 гектари, або 19 відсотків, середньопізніми — 47 гектарів, або 5 відсотків. Виробництво насінневого матеріалу в 2007 році становило розсадників виробування клонів 400 тонн, супер-супереліти 1460 тонн, супереліти 4100 тонн, еліти 6300 тонн.

Зважаючи на важливість зазначених напрямків діяльності селекційних центрів та елітоспів, доцільним було б розробити та прийняти державну програму «Селекція і насінництво картоплі».

Враховуючи стан, який склався в галузі у

шування насіння в елітоспах було залучено 50 сортів картоплі: 16 ранніх, 16 середньоранніх, 12 середньостиглих, 6 середньопізніх. Площа насінницьких насаджень становила під ранніми сортами 200 гектарів, або 26 відсотків, середньоранніми — 380 гектарів, або 50 відсотків, середньостиглими — 142 гектари, або 19 відсотків, середньопізніми — 47 гектарів, або 5 відсотків. Виробництво насінневого матеріалу в 2007 році становило розсадників виробування клонів 400 тонн, супер-супереліти 1460 тонн, супереліти 4100 тонн, еліти 6300 тонн.

Зважаючи на важливість зазначених напрямків діяльності селекційних центрів та елітоспів, доцільним було б розробити та прийняти державну програму «Селекція і насінництво картоплі».

Враховуючи стан, який склався в галузі у

Галичани не були сепаратистами

В Івано-Франківську відкрито виставку «Ми звинувачуємо. Голодомор 1932–33 років — геноцид українського народу». Поряд з матеріалами, наданими Українським інститутом національної пам'яті, тут експонуються документи з Державного архіву області про маніфестації, мітинги, збори, що проходили в 30-х роках в Галичині на знак протесту проти штучного голоду в Радянській Україні. Самі галичани цього голодомору не зазнали. Тоді край входив до Польщі. Це вберегло від жахів, що випали на долю українців за Збручем. Що знали галичани про голод у сусідів? Як намагалися допомогти своїм братам? Про це — розмова з відомим прикарпатським істориком і краєзнавцем, головою обласної організації ВУТ «Просвіта» Петром Арсеничем.

— **Петре Івановичу, попри те, що трагедія 1932–33 років милувала галичан, мабуть, вони добре знають, що таке голод.**

— Галичина пережила чимало голодних років. Відомо про великий голод у цих краях 1866 року, причиною був неврожай. Однак усі голодні роки в цьому краї мали природні причини. А у 1947 році їх підсилили великі податки, конфіскація зерна, організація колгоспів — державна політика. Голод 1932–33 років на Радянській Україні спричинено штучно. Так нищили селянство, тих, хто не хотів вступати в колгосп. Людей довели до того, що вони їли своїх дітей. У 1975 році я був у відрядженні у Тальнівському районі на Черкащині і чув там про жінку, яка з голоду з'їла двох своїх дітей.

— **Звідки галичани знали про голодомори в Радянській Україні?**

— Переважно з преси. Наші газети містили розповіді очевидців, які втікали сюди, рятуючись від голоду. Ще під час голоду 1921–22 років у Львові був створений центральний комітет, а в кожному місті — воєводський, які збирали кошти для братів в Україні. У нашому місті жила Аделя Кунинська, донька священика, яка здала у фонд допомоги голодуючим 40 тисяч польських марок і всі свої золоті речі. За це їй подякував голова центрального комітету професор Кирило Студинський. У 1941 році його знищили.

— **Чи прийняв український уряд допомогу від галичан?**

— У 1921–22 роках — так. А у 1932–33-х відмовився. Сказав, що це неправда, ніхто в Україні не голодує, то — антирадянська пропаганда. Щоб ввести світову спільноту в оману, навіть експортував зерно за кордон. Мовляв, у нас його вдосталь. Тим часом люди, яким вдавалося пробратися через кордон в Галичину, розповідали страшні речі. По галицьких містах і селах проходили збори, маніфестації, мітинги, на яких протестували проти штучного голодомору і простягали руку допомоги своїм голодуючим братам. Щоб привернути увагу світу до цієї трагедії, оунівці у 1933 році вбили представника радянського консульства у Львові. Це вони так і мотивували: «В знак протесту проти голодомору».

Світ майже не зреагував. У тім, що на Великій Україні голодомор погубив до 10 млн. людей, винен не лише комуністич-

ний режим, а й країни Заходу, які не хотіли псувати свої стосунки з Радянською державою. Туди послали західних журналістів. Їм показали передові колгоспи і вони писали, що голоду нема.

— **Ви згадали, що з Великої України поверталися в Галичину її вихідці, рятуючись від голоду. Наскільки масово це було?**

— У Галичину тікали не лише вихідці з цих країв, а й всі, кому вдавалося. Та перебратися через кордон було непросто. На щастя, знаходилися люди, які цьому сприяли. Скажімо, наш земляк Василь Порайко — колишній січовий стрілець, який потрапив у російський полон, став комуністом. У 1920 році його призначили головнокомандувачем ЧУГА — Червоної Української Галицької Армії, а потім прокурором Української Республіки. Коли товариш йому розповів, що люди помирають від голоду, він сказав: «Якби я не знав, хто ти, я б тебе за ці розмови заарештував». Згодом Порайко сам все побачив і допомагав галичанам виїхати на свою малу батьківщину. За його сприяння повернулося додому чимало галичан, у тому числі і син Івана Франка Петро, який пізніше був розстріляний як ворог народу. Порайка теж спіткала така доля. Чимало колишніх січових стрільців, подібно до нього, пройнялися у ті часи комуністичною ідеологією, виїхали в Радянську Україну, там працювали. Приміром, колишньому сотнику УСС Івану Сіяку сам Ленін дав рекомендацію для вступу в партію 5 грудня 1919 року. Це його не врятувало. В 1933 році його заарештували, а в 1937-му розстріляли. Галичан—прихильників комунізму радянська влада першими знищили. Серед них багато відомих людей. Як-от один із засновників КПЗУ Карло Саврич із села Кукільники тепер Рогатинського району працював послом уряду Радянської України у Варшаві. Член центрального проводу КПЗУ Михайло Левицький був дипломатом у Відні. Він зустрічався з Ленінін і той написав у його блокноті: «Привет галицийским коммунистам и тебе, товарищ!». Під час масових репресій знищували членів КПЗУ, й Михайла Левицького знищили як ворога народу. Радянські історики вилучали слова «и тебе, товарищ», щоб не пояснювати, до якого «товарища» звертався Ленін. До 1956 року тут ніхто не мав права навіть згадувати про членів КПЗУ.

— **А як пережили галичани голод 1947 року?**

— У нашій області від нього найбільше постраждали чорноземні райони — Снятинський, Тлумацький і Городенківський. Голод спричинила посуха, а тут ще й радянський режим вимів усі крихти з селянських комор, заставляючи платити контингенти і позики. Я родом з села Нижній Березів Косівського району і пам'ятаю опухлих молдаван, які міняли на кошик бараболі якісь речі, наймалися на роботу за харчі, просто жебракували.

— **Чи зрідила спільна біда українців?**

— Галичани завжди прагнули до єднання з Великою Україною. Приклад цього, зокрема, брошура «За соборний моноліт» (1950 рік) одного з чільників ОУН, поета і публіциста Марка Боеслава (Михайла Дяченка). Він радив дівчатам-галичанкам виходити заміж за хлопців зі Східної України, місцевим мешканцям не показувати себе великими патріотами, а бути толерантними до сідняків, бо ті не винні, що їх виховали в комуністичному дусі. Тобто, галичани не були сепаратистами. У 1940—50-х роках серед членів УПА було чимало вихідців зі сходу України. Чекісти засилали сюди своїх агентів, але приїжджали й просто спеціалісти — учителі, лікарі, інженери. Ті з них, хто самі чи їхні родини пережили голодомор, нерідко добровільно переходили на бік місцевих жителів. Відомо, що командирами УПА під псевдо «Лісовий» і «Степовий» були колишні командири Червоної Армії, яких у ці краї радянська влада заслала як агентів. Та й мене колись навчала у школі Валентина Сіренко, яка приїхала сюди по закінченні Харківського вчительського інституту. У 1948 році за зв'язок з підпіллям її заарештували і засудили на 25 років, шоправда, потім цей строк зменшили до восьми років. На слідстві вона розповідала, що до неї прийшли повстанці й подякували за те, що приїхала вчити дітей. Але попередили, щоб не вела радянської агітації. Просили виписати для них радянські газети і журнали, щоб орієнтувалися в політичній ситуації. Я читав її листи. Вона писала, що мама в Харкові захворіла — стояла в черзі за хлібом і там задушили дитину. Отже, під впливом цих подій люди виходили з дурману радянської пропаганди. Важко це казати, але голодомори протверезили багатьох українців, які до того переймалися комуністичними ідеями.

Інтерв'ю взяла Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

ЗАКОНОДАВСТВО

Допомога сиротам

Норма: 9 квітня 2008 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2005 р. № 823».

Що це означає? Цим самим уряд встановив розмір одноразової грошової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, у 2008 році. Вона становить 1590 гривень (у 2007 році була 795 гривень).

Служби у справах неповнолітніх районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих комітетів міських, районних у містах рад складають списки дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яким у поточному році виповнюється 18 років, за місцем знаходження обліково-статистичних карток таких дітей, і подають до районних (міських) відділів (управлінь) освіти. Відповідно до цих списків здійснюється виплата одноразової грошової допомоги. Дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, службами у справах неповнолітніх районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих комітетів міських, районних у містах рад надсилається повідомлення із зазначенням строку, протягом якого можна отримати одноразову допомогу, та адреси районного (міського) відділу (управління) освіти. Виплата одноразової допомоги здійснюється у готівковій (грошовій) формі районними (міськими) відділами (управліннями) освіти на підставі заяви та паспорта отримувача цієї допомоги.

У разі неотримання з будь-яких причин одноразової допомоги у встановлений строк дитина може отримати її протягом трьох років.

Варто також зазначити, що право на отримання допомоги для недієздатної особи має піклувальник, призначений в установленому порядку.

Ігор САНДУТЕЙ.

ДО УВАГИ ЗАСНОВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ АГРАРНОЇ БІРЖИ
(код за ЄДРПОУ 23389377)

ОГОЛОШЕННЯ

11 липня 2008 року о 10:00 за адресою: м. Київ, вул. Еспланадна, 20, к. 201 відбудуться Загальні збори засновників Української аграрної біржі.

Порядок денний:

1. Звіт про діяльність Української аграрної біржі.
2. Перспективи розвитку Української аграрної біржі.
3. Загальні питання.

Початок реєстрації учасників Загальних зборів засновників о 9:00.

Урок музики від композитора

У столичному будинку-музеї Лесі Українки відбулося музично-літературне свято «Літо... Літечко». Організувала і провела це дійство викладач Київської дитячої школи мистецтв № 8, композитор, співачка, лауреат Всеукраїнських фестивалів мистецтв Тетяна Димань.

Учні школи мистецтв зробили гарний подарунок своїм одноліткам. Свято нагадувало цікавий урок — дітям розкривали ази музичних дисциплін, в іграх перевіряли засвоєння знань і закріплювали вивчене, пропонуючи увазі юних слухачів інструментальні твори та пісні.

Глядачі мали приємну нагоду поспілкуватися і з почесними гостями: поетесами Ніною Шаварською — ведучою мистецьких програм Національного радіо та Людмилою Паниченко — членом Національної спілки письменників.

Іван ЛАЗНЮК.

На знімку: Тетяна Димань зі своїми учнями.

Важко це казати, але голодомори протверезили багатьох українців

Затягнув у піраміду

На початку цього року на фінансовому ринку Хмельниччини спалахнув скандал. 48-річний хмельничанин, створивши фінансову піраміду, протягом 2006—2007 років привласнив близько трьох мільйонів гривень, що належали жителям області.

Обіймаючи посаду заступника голови правління однієї з кредитних спілок обласного центру, подолянин пропонував, як правило, близькому оточенню послуги для здійснення вкладів на депозитні рахунки під 26% річних. Для прикладу: банки надають під депозит у середньому 15%. Спокуса швидкого накопичення захопила багатьох громадян, дехто навіть узяв великі кредити в банках, щоб віддати новоявленому благодійнику. Якщо ж у когось і виникали сумніви, то ненадовго, бо ж пропозиція лунала від «свого», знайомого, у порядності якого раніше сумніватися не доводилося.

Тим часом, зловживаючи службовим становищем та маючи доступ до печатки, шахрай-посадовець укладав фіктивні угоди та видавав прибуткові касові ордери, інколи взагалі отримував гроші «на віру». Наприклад, 34-річна хмельничанка у грудні 2006 року передала йому аж 197 тисяч гривень. Але кошти, замість рахунків, лягали у кишеню підприємливого чоловіка. Коли ж вкладники почали вимагати відсотки, він просто зник із міста.

Працівники УМВСУ у Хмельницькій області затримали шахрая в Одесі, де він переховувався і звідки невдовзі мав відбутися за кордон. Грошей у чоловіка, звісно, не виявилось. Розпочалося слідство, яке з'ясовує, куди він спрямував їх потік. Ошуканими залишилися понад два десятки подолян, повідомляв центр зв'язків із громадськістю обласного управління внутрішніх справ. Працівники міліції, однак, стверджують, що кількість постраждалих буде значно більшою, бо ж виявлено ще не всіх клієнтів шахрая...

«Свої» таки бувають своїми

Цікавим є і той факт, що першими «розсекретили» шахрая його ж таки колеги з Асоціації кредитних спілок області, яку очолює Сергій Гішук. Коли Сергія обрали керівником цього об'єднання, він почав наводити порядок у «господарстві». Щоб не постраждав напрацьований за півтора десятка літ авторитет кредитівок, члени асоціації повели нещадний бій з шахраями у своїй мережі.

Гасло «Свій до свого по своє» народилося разом із кредитними спілками. В українській діаспорі за океаном на кошти кредитних спілок побудовано церкви і школи, дитячі притулки й дороги. У світі сьогодні успішно працюють 650 тисяч кооперативів, в яких налічується 350 мільйонів членів. Кредитні спілки в Україні відродилися лише з проголошенням незалежної Української держави. І за короткий час краші з них продемонстрували своє вагомe значення для народу. Адже це найсправжніснінькі народні установи, створені добровільно, без вказівок

згори, самими громадянами. Саме по кредитних спілках можна відстежувати матеріальне зростання українців. Хоч живемо ми ще не так добре, як мали б, але все ж гарні зміни є.

Пригадую, у 90-х роках знайома відряджала дитину в табір «Пласта» і ніде не могла роздобути 45 гривень для внеску. Дещо побоюючись, звернулася до щойно створеної кредитної спілки. Їй і віддавати цю скромну позичку зі своєї маленької зарплати довелося кілька місяців. Минули роки, діти виросли, і жінка без жодних роздумів звернулася в спілку по багатотисячний кредит, щоб капітально відремонтувати отриману в спадок квартиру, яку мала намір подарувати доньці та внукам. Почуття гордості переповнює її, коли вона розповідає, як з допомогою кредитної поступово, за останні роки, зуміла придбати дорогі речі — холодильник, телевізор, пральну машину найсучасніших марок.

На Хмельниччині сьогодні 24 кредитних спілки. Як бачимо, не всі вони відповідають кооперативним принципам та є абсолютно надійними. Розповімо про тих, які заслужено завоювали довіру в населення.

Перша Подільська фермерська виходить у перші

Грошей бракує всім і завжди. Але особливо відчувається це в сільському господарстві. І землю виори, і насіння придбай, і добрива та пальне закупи, і комбікорм не забудь, а як не дбатимеш про молодняк найкращих порід чи про нові сорти рослин — прогресу не матимеш. А все це тягне за собою немало витрати. А тут ще стихійні лиха поглумляться з посівів — пиши прибуткові пропало. Так і живе село, самотужки вирішуючи свої фінансові проблеми. Позичити гроші в банку навесні селяни не можуть, бо банкіри не хочуть ризикувати.

Майже півтора століття тому один сільський голова на прізвисько Райфайзен запропонував простий та ефективний спосіб вирішення фінансових проблем села. Кооперація, спільна каса фінансової взаємодопомоги сподобалася людям, прижилася. Одні вкладали зайві гроші, інші позичали. А на проценти утримували працівників такого кооперативу, примі-

щення. В Україні послідовниками Райфайзена стали Левко Левицький, Михайло Туган-Барановський, Григорій Галаган.

Намір працювати на фінансовому ринку для селян Хмельниччини з метою розвинути фермерство, підтримати перші паростки приватної справи у глибинці в родині Гішуків виношували давно. П'ять років тому Сергій Гішук зініціював народження спілки під назвою Перша Подільська фермерська. Бо мешканці міст уже сповна користувалися новим видом послуг, а село тільки несміливо поглядало здала. «Хочу купити трактор, але наразі бракує грошей», — поділився зі мною наш передплатник фермер Анатолій Ясноло. Запропонувала завітати в кредитівку і навіть поручилася за нього. Добросовісний позичальник придбав техніку і раніше обумовленого терміну повернув кошти. Тоді «Фермерська» тільки починала свою діяльність, а нині її членами вже є 2442 особи. Активи спілки становлять шість мільйонів, зрісши вдвоє, капітал збільшився за рік до 428 тисяч гривень, загальний дохід за 2007 рік становив один мільйон 214 тисяч гривень, сума виданих кредитів збільшилася в 16 разів.

Спілка акуратно виконує всі нормативи діяльності кредитівок, запроваджені Державною комісією з регулювання ринку фінпослуг. Голова правління та головний бухгалтер укотре підтвердили свою професійну придатність на іспитах перед президентом Національної асоціації кредитних спілок України, головою департаменту з нагляду за діяльністю КС, представниками Держфінпослуг. Кожен із семи працівників ППФКС — високопрофесійні, ініціативні люди, готові служити громаді, щоб вкладник не втратив навіть копійки. Перша фермерська — справжня прозора, демократична організація, вона щороку звітує перед членством, на загальних зборах обираються члени спостережної ради. Ще один показник надійності — участь в Асоціації кредитних спілок, адже асоціація дбає про своїх членів, проводить навчання, перевіряє звітність паралельно з державою. Така не підведе.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: до спостережної ради Першої фермерської її члени обрали знаних людей краю — Ігоря Сабія, Сергія Гішука, Віктора Дибаша, Георгія Грубі, Семена Дарчука, Антона Паканича (зліва направо).

Фото автора.

Ремонт доріг прискориться

Швидше і якісніше ремонтувати дороги Хмельницькому міському КП з будівництва, ремонту та експлуатації доріг тепер допоможе потужний асфальтоукладач. Новинка хоч і коштувала місцевого бюджету недешево — 2,6 млн. грн., проте сподіваються, що ці затрати швидко окупляться.

До атестату — банківський рахунок

Усі діти-сироти, які закінчили навчання у Вовковинецькій школі-інтернаті, отримали банківські пластиківі картки з відкритим рахунком на дві тисячі гривень. Такий подарунок для випускників зробили податківці області, котрі вже багато років тому взяли шефство над цим навчальним закладом. А ще головний податківець області Михайло Кацан подарував дітям мікрохвильову піч та набір посуду. Шефи також підтримали ініціативу педагогів у створенні родинних груп, де вихованці гуртуються й мешкають разом зі своїми братиками або сестричками.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Космічна благодійність за бюджетні кошти

Наша газета вже писала про ситуацію в Новій Каховці Херсонської області, де нове керівництво заводу, наводячи порядок у своєму господарстві, з'ясувало, що підприємство... подарувало два мільйони гривень приватному телеканалу!

За фактом такого «подарунка» обласна прокуратура порушила кримінальну справу. Адже жарти жартами, а завод, де заборгованість трудовому колективу із зарплати становить більш як 1,6 млн. грн., раптом розщедрився на такі подарунки!

Тим часом підприємству вдалося довести, що документи нібито колективного рішення про вихід Торгового дому «Новокаховський електромеханічний завод» із числа засновників піар-агентства «Віта» і передачу статутних двох мільйонів іншим засновникам — приватним особам Вікторів Ж. і Тетяні М. — є нечинними, що визнав у своєму рішенні Херсонський господарський суд. Його вердикт знайшов підтримку й у вищій інстанції — Запорізькому апеляційному суді.

Але навіть за всіх рішень залишається найголовніше завдання: як повернути гроші на підприємство, де вони пішли б на погашення боргів із зар-

плати, залишених колишнім керівництвом? Завдання, скажемо відверто, не з простих, адже керівники телеканалу «Віта» пояснюють, що все витрачено на запуск, становлення і трансляцію телеканалу, вартість мовлення через супутник — річ досить дорога. Але натомість державне підприємство «Укркосмос», що здійснює доставку сигналу через космос, дозволяє, щоб телесюжети з області могли дивитися глядачі в 20 регіонах України.

Тим часом призначений уже «поновому» в. о. директора «Віти» Анатолій Нестеришин почав розбиратися з фінансовим становищем підприємства. — Очікував багато чого, — розповідає Анатолій Савович. — Але після відвідування «Укркосмосу» у мене виникло безліч запитань. За актом звірення розрахунків станом на 18 червня 2008 року заборгованість піар-агентства «Віта» перед ДП «Укркосмос» становить майже 1,2 мільйона гривень. З'ясувалося, що за півтора року свого існування телеканал «Віта» протягом року за мовлення взагалі не платив, — стверджує директор.

Напевно, в читача виникає закономірне запитання: на якій підставі державне підприємство за рахунок бюджетних коштів транслює передачі приватного ТБ, не одержуючи цілий рік

плати за свої послуги?! Не думати ж платників податків, що з «Укркосмосом» телевізійники розраховувалися в якийсь інший спосіб.

В «Укркосмосі» Анатолію Нестеришину продемонстрували факс-лист від... медичного центру «Богдан» із Нової Каховки. Його директор Ірина Засядько повідомляє, що їй відомо про заборгованість «Віти» і «після оформлення корпоративних прав і входження до ТОВ «Піар-агентство «Віта» ми гарантуємо оплату заборгованості».

Тим часом медичний центр «Богдан», який орендує приміщення грязелікарні в того самого «Південелектромашу», заборгував йому 20 тисяч гривень, через що, повідомив автору в. о. директора Володимир Коссе, завод розриває договір оренди.

Отже, робить висновки А. Нестеришин, «Віта» і двох мільйонів підприємству поки що не повернула, і за послуги телесупутника не розрахувалася, і за оренду приміщення редакції заборгувала, і зарплати її співробітники давно не бачили. У своєму листі «Укркосмосу» колишнє керівництво агентства запевняє, що заборгованість буде погашено, оскільки: «Суд винесе остаточне рішення на нашу користь!» Звідки така впевненість?..

Алла БРУСИЛОВА.

Не підмастиш — не поїдеш...

НА ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

...Скажете, що це прислів'я — старе, як світ? Так, проте, сам принцип себе не зжив. А в нашій країні він, на жаль, узагалі неначе визначає і буття, і свідомість, перетворившись на справжнього монстра: без грошей, знайомств, кумівства і родинних зв'язків — ані кроку. Власне, в Україні людину впродовж усього її життя супроводжує хабарництво або хабародавство. Починаючи з появи на світ і до самого поховання потрібно платити: за пологи, влаштування дітей до дитячих садків і шкіл, а про вступ до інституту годі казати. Те ж саме, але ще в більших обсягах — за улаштування на престижну чи високооплачувану роботу. Список, де потрібно сунути конверт із грошима, — практично нескінченний.

Кради, крадуть і крастимуть

«Корупція: танець удвох» — назва матеріалу, опублікованого в «Голосі України» 25 березня. Європейські та світові організації вважають нашу країну однією із найкорумпованіших і навіть готові фінансувати ініціативи влади в цій сфері.

А що самі наші добровільні помічники і благодійники? Адже корупція — як танго, яке можна виконувати тільки вдвох: один дає хабар, другий його бере. З'ясувалося, у цього зла немає національності: в корупційних скандалах замішані чиновники ЄС, вищі посадові особи і США, і Старого світу, члени парламентів...

На цей матеріал редакція отримала чимало відгуків. Одні наші читачі пишуть, що навіть не підозрювали про щось подібне. Інші запитують: «Ви пишете, що «за всіх часів люди, котрі володіють владою, використовували, використовують і будуть використовувати її з власною особистістю і корисливою метою». Якщо перефразувати, то виходить, що кради, крадуть і крастимуть? Невже на них жодної управи немає? Як за такі діяння карають?» А наш постійний читач з Дніпропетровська Олександр Сенченко просить розповісти про «політичну корупцію, яку за потреби називають лобіюванням».

Спробуємо відповісти на ці запитання в матеріалі, що публікуємо сьогодні.

Вірус «Три «К»

Жодна країна у світі не може вважати себе застрахованою від корупції. Про це свідчить щорічний звіт Transparency International, міжнародного недержавного і некомерційного руху, заснованого в 1993 році і спрямованого винятково на протидію корупції. На підставі результатів опитувань бізнесменів та аналітиків різних країн ТІ складає індекс, до якого цьогоріч уперше включено 146 держав. 60 з них набрали менш ніж три із десяти можливих балів, що відповідає найвищому рівню корупції.

Ще не дуже давно, приміром, у Німеччині не заведено було навіть говорити про корупцію. Тепер дедалі більше німців переконаються в тому, що це явище є й у їхній країні. Воно стало актуальною темою і в побуті, і в ЗМІ. Тижневик «Die Zeit» узагалі вважає, що в Німеччині лютує вірус «Три «К». Але це не відомі кухня, кіндер, кірхе, а кумівство, корупція, кримінал. У зв'язку з низкою великих корупційних скандалів у керівництві німецьких концернів газета пише: «Корупція є не тільки в державному секторі, і не тільки в біржовому середовищі, а всюди».

За словами провідного німецького фахівця із боротьби з корупцією Вольфганга Шаупенштайна, у багатьох фірмах і відомствах хабарництво стало повсякденним явищем. І ще гірше: 70% громадян, причетних до давання чи отримання хабара, не вважають свої дії незаконними. Адже їх мовою це називається: «Гонорар кон-

сультанта» або «Заохочувальна премія».

Лобісти чи корупціонери?

Найсильнішу корупцію суспільний барометр у всьому світі реєструє в політиці. Опитані дослідниками респонденти в багатьох країнах сприймають політичне середовище як найбільш корумповане. Політичний капітал не може існувати без фінансового, а фінансовий, досягаючи певного рівня, без підтримки політичного. Саме в цій змичці реалізуються найбільші лобістські кампанії у світі. І всі вони пов'язані з жорстким політичним торгом, тиском і корупцією. Країна тут не має значення.

Усі знають, що хабарництво — це погано. Натомість про лобіювання говорять спокійно, як про нормальне явище наших днів. Але все-таки більшість громадян вважає, що лобіювання — тільки красивіша назва для хабарництва.

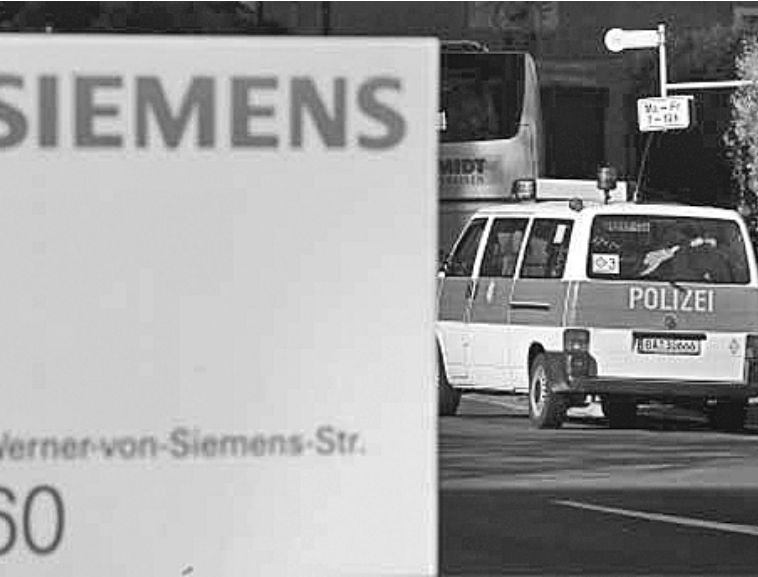
Яка різниця між лобістом і хабарником? Та, що лобіст приносить конверт з інформацією, а хабарник — з грошима. Але хто повірить, що лобісти завжди й усіх переконують тільки силою своїх аргументів?

Що це за робота така в людини-лобіста? Вона зустрічається з депутатами або з чиновниками уряду і переконує їх у чомусь в інтересах свого клієнта. Якщо тільки словами, тоді все легально. В Україні, як, до речі, і в багатьох інших країнах, лобіюванням найчастіше займаються колишні політики, экс-прес-секретарі або журналісти, використовуючи особисті контакти з минулого. Хто з них зізнається, що робить це не за гроші? Навіть тому й Україні, і багатьом іншим країнам до стандартної західної демократичної держави ще далеко.

Хоча й у «стандартних» демократичних суспільствах, зокрема в США, з лобізмом не так усе прозоро й чесно. Приміром, на початку 2006 року Джека Абрамоффа, впливового лобіста, активіста Республіканської партії, який зібрав у виборчий фонд президента Джорджа Буша 100 тис. дол., і успішного бізнесмена, було визнано винним у шахрайстві, таємній змові та ухилянні від сплати податків. Він опинився на лаві підсудних, оскільки надбанням гласності стали його угоди з представниками індійських племен (у багатьох резерваціях створено казино, заборонені на території більшості штатів США). Абрамофф пропонував приховані хабарі американським законодавцям і члени їх найближчим співробітникам, оплачував їхні поїздки, розваги й обіди в дорожніх ресторанах. «Справа Абрамоффа» спричинила скандал, жертвами якого стали деякі впливові конгресмени, змуснені залишити свої посади.

Хто кого обслуговує

Система лобізму в Україні має декілька складових. Але найпоширенішим видом є точковий лобізм. Його застосовують для одноразового вирішення питання, як правило, кадрового змісту

(призначення на посаду, вибір переможця тендера і т. д.). Він має кулуарний характер і часто межує з корупцією. При цьому витрати на позитивне вирішення питання надто різняться залежно від важливості і можуть стартувати з 10 тис. дол. (приміром, призначення начальника районного відділення міліції) і сягати 2—10 млн. (за посаду міністра або його заступника). Якщо раніше за сприяння лобістському рішенням депутат отримував від 50 до 400 тис., то в парламенті нинішнього скликання називаються суми від 3 до 7 млн. доларів.

Лобізмом є депутатський запит, прийняття/відхилення законопроекту, зустрічі з керівництвом. Депутатський запит вважається не дуже ефективною формою лобізму і має інформативний характер, тому й ціна його невисока — від 5 до 10 тис. дол.

Прийняття/відхилення законопроекту — річ дуже складна і вимагає комплексного підходу, тимчасових і фінансових витрат. Ціна нового закону (залежно від складності проходження) коливається від 200 до 400 тис. дол. Тому набагато простіше прийняти зміни до чинного закону. Прийняття законопроекту про зміни до закону коштує дешевше і рідко перевищує від 50 до 200 тис. дол., а в окремих випадках може і взагалі — 10—15 тис. дол. Оскільки процедура відхилення простіша, ціна питання, за рідкісним винятком, перевищує дельту в 50—100 тис. дол.

Однією із поширених форм лобізму є організація зустрічей з політиками. Посередники беруть винагороду за послуги. Незалежно від результатів зустрічі, цінова політика цієї форми лобізму така: за зустріч з народним депутатом — від 1 до 5 тис.; за зустріч з міністром або його заступником — від 5 до 10 тис.; за зустріч з першими особами держави — від 10 до 20 тис. доларів.

І нарешті самі лобісти. Експерти вважають, що в Україні великих лобістів-фахівців немає. Бо краші вітчизняні лобісти, як правило, самі і є представниками галузевих лобі. А саме лобі в Україні через часту зміну політичної кон'юнктури має ситуативний характер. Те саме лобі, приміром, аграрне чи нафтотрейдерське, залежно від того, хто при владі, не може однаково позитивно вирішувати питання, а отже, у самому лобі є кілька угруповань. Нині ситуація змінюється. По-перше, центр влади розмитий, і ніхто не може відповісти напевне, як ефективно провести рішення. По-друге, еліти перегруповані в різних політичних таборах. І, по-третє, багато лобістів перебуває поза стінами парламенту, а депутати є лише виконавцями їхньої волі.

Системністю в роботі відрізняється тільки іноземне лобі — як російське, так і західне, — але воно звикло працювати з керівництвом країни прямо, і через свої компанії. Буквально днями у США спалахнув скандал: кандидата в президенти від республіканської партії Джона Маккейна обвинувачують, що він знав про те, що його найближчий соратник

Пол Манафорт працював на лідера Партії регіонів Віктора Януковича, одержуючи за це щомісяця 35 тис. дол. У центрі скандалу опинилася фірма менеджера передвиборної кампанії Маккейна Ріка Девіса, обвинувачуваного в тому, що вона підіграє американську політику стосовно України, бо захищає інтереси людини, яку підтримує Кремль.

Подивитися правді у вічі

Але світ, у тому числі Європа, зокрема Європейський парламент, усе-таки намагаються боротися з корупцією. Адже в Брюсселі працює близько чотирьох тисяч організацій, які займаються лобізмом. Це приватні компанії, профспілки, неурядові організації. За різними оцінками, тут працює 20—30 тисяч осіб. Депутати Європарламенту розробили нові, суворіші правила для лобістів.

У чому сенс брюссельських нововведень? Європарламент хоче домогтися прозорості і вимагає від лобістів оприлюднення податкових декларацій про доходи, щоб було зрозуміло, від кого і за що вони беруть гроші. Уже запроваджено обов'язкову реєстрацію лобістів при Єврокомісії. Люди, які працюють в органах Євросоюзу і лобіюють у Європарламенті, повинні реєструватися для того, щоб створити єдину базу даних.

У США — на батьківщині лобіювання теж намагаються якось привести до пам'яті лобістів. Йдеться не про те, щоб цілком заборонити або серйозно обмежити впливання грошей у політичний процес чи в науково-дослідницькі центри — вони потрібні. Експерти в цій галузі вважають, що необхідно створити прозору систему. Адже лобісти відіграють важливу роль в американській демократії. Тому треба знайти розумний шлях реформування, щоб дозволити корисні зв'язки і відносини між лобістами і законодавцями. Американські правила нині — це книга на більш ніж 500 сторінок. Приміром, якщо політик бере участь у будь-якому заході, організованому приватною компанією, обід можна подавати тільки стоячи. Сидіння за столом уже налаштовує до тіснішого спілкування, що може в результаті призвести до хабарництва. Такі правила у США.

Покарання невідворотне

У земельному суді Мюнхена триває судовий розгляд у справі про так звані чорні каси одного з найбільших і найстаріших німецьких підприємств — концерну «Сіменс», у штаті якого працює 470 тис. осіб. За допомогою «чорних кас» концерн протягом багатьох років виплачував великі хабарі в країнах третього світу, щоб одержувати там вигідні замовлення. За даними слідства, підсудний Рейнхард С., який упродовж 38 років працював у компанії, з кінця 1990-х по 2004 рік разом з невеликою групою втаємничених співробітників здійснював нелегальні платежі за кордон. Крім нього відповідачами у справі є й інші співробітники «Сіменс», які завідували «чорними касами», їхні ке-

рівники й окремі працівники компанії із відділів аудита і бухгалтерії.

Слідство ще не завершене, але навіть на цьому етапі масштаби обвинувачень вражають. З 1999 по 2006 роки через спеціально створені фонди співробітники компанії роздали близько 1,3 млрд. євро іноземним чиновникам, від яких залежало прийняття рішень щодо контрактів. Спочатку в «Сіменс» стверджували, що компанія до хабарів не причетна, а тепер — що до зловживань «були причетні лише окремі морально нечесні менеджери».

Але вже незабаром після початку судового розгляду колишній глава правління і спостережної ради концерну Гайнріх фон Пірер, який гордо носив прізвисько «гер Сіменс» і пропрацював головою правління 12 років, заявив, що вважає себе відповідальним за цей безпрецедентний в історії німецького бізнесу корупційний скандал. Проти фон Пірера порушено справу за підозрою в недотриманні обов'язків у здійсненні нагляду в ролі глави спостережної ради. Відповідно до німецького права, за це адміністративне порушення передбачено штраф до 1 млн. євро.

Уже пішли покарання для концерну: мюнхенський земельний суд оштрафував «Сіменс» на 201 млн. євро за підкуп клієнтів телекомунікаційним підрозділом компанії. Крім того, компанія погодилася виплатити податковим органам 179 млн. євро у зв'язку з бухгалтерськими порушеннями.

Аналітики відзначають, що хоча рішення німецького суду є дуже важливим, для фінансових наслідків для «Сіменс» найбільше значення матимуть позиції Комісії з цінних паперів і бірж та міністерства юстиції США. На думку експертів, сума штрафів може перевищити 1 млрд. євро.

Звичайно, корупційні схеми діяли в «Сіменс» задовго до скандалу, але раніше давання хабарів за рубежем не було в Німеччині кримінальним злочином. Антикорупційний закон, що забороняє німецьким бізнесменам давати хабара за кордоном для одержання вигідних контрактів, прийнятий саме в передостанньому році XX століття. Високу значимість скандалу з «Сіменс» надає й унікальне становище, яке займає ця компанія в історії країни. Концерн першим дав Німеччині електрику ще за часів кайзера, заклад фундамент перетворення її на світову державу, забезпечував вермахт енергією під час двох світових воєн, а після 1945-го взяв найдіяльнішу участь у створенні німецького економічного дива.

Розслідування ще не закінчене. Але вже ясно, що одна з найбільших промислових компаній Старого світу «Сіменс» опинилася на порозі зникнення, а її топ-менеджери ризикують будь-якої миті опинитися за ґратами...

Замість післямови

Яка різниця між «нашими» і «німцями» — українською корупцією і закордонною? Що в нас, що в них — це всеїдне зло. На цьому схожість закінчується. Різниця в тому, що коли факти корупції оприлюднюють у ЗМІ демократичних країн, а потім вони підтверджуються в судах, то причетні до неї одержують своє за законом. В Україні корупціонери і лобісти чхали і на ЗМІ, і на оприлюднення, і на судові розгляди. Втім, хто сказав про судові розгляди? Попри оприлюднені факти прямої участі можновладців у корупційних схемах та інших непотребних справах. Попри те, що про підкупи і лобіювання за гроші відкрито говорять наші політики, зокрема перші особи держави, по черзі перебуваючи то при владі, то в опозиції. Хто згадає бодай один судовий розгляд з цього приводу?

Валентина ПИСАНСЬКА.

(За матеріалами української і зарубіжної преси.)

Фото з газети «Зюддойче цайтунг».

Яка різниця між «нашими» і «німцями» — українською корупцією і закордонною?

З любов'ю про Умань

СЕРЕД 50 НАЙКРАЩИХ

«В Україні є не так багато міст, навколо яких перепліталось б стільки загальновідомих давніх подій і літопис яких був би нерозривно пов'язаний з такою кількістю історичних діячів різних епох».

(Із книжки «Міста та села Черкащини», яка готується до друку).

«Умань лежить на перетині шляхів Київ—Одеса і Львів—Дніпропетровськ, через місто іде дорога з Києва в сусідню Молдову на Кишинів і далі через Румунію — на Балкани, Грецію і Туреччину».

(Із книжки А.У. Ковалю «Україна незалежна. Літопис міста Умані». 2007 р.).

Непростий час становлення нашої незалежної держави вимагає від нас не спекулятивних балачок про патріотизм, а безперервного пошуку глибинних витоків людських почуттів, об'єднаних одним словом «патріотизм» чи кількома — «любов до рідного краю». Як Дніпро повниться маленькими і великими притоками, так і любов до країни в людини народжується з любові до чогось незабутнього, що входить в її буття з далекого дитинства, юності.

Непомітне джерельце в лісі, з якого колись довелось напиться під пташиний щебет, чи найсмачніші в світі мамині вареники з мерзлим тереном, по якій ходили до лісу разом із мамою, чи бабусині казки, приповідки і пісні, що назавжди десь там глибоко у твоєму естві. Чи передсмертне її бажання бути похованій у вишитій сорочці і жилеті, щоб бачили, як вона гарно вишила червоними і чорними нитками виноградні грона на рукавах сорочки...

Україна збідніє без таких от шемних куточків пам'яті в кожному з нас, як міліє вона без тих сотень сіл, що невідомо зникають з її карти. А чи існуватиме вона без своїх міст — великих і особливо малих? Таких, як і наша старовина — Умань?

Погляньте лишень: вона ж у самому центрі України. На 200 кілометрів відбігли від неї Київ, Вінниця, Черкаси, Кіровоград, майже за 300 кілометрів — Одеса. І в цьому просторовому багатограннику Умань теж набуває неабиякого значення як науковий, освітній, промисловий, культурний центр. Вона має два університети: аграрний (один із найстаріших у нашої держави) та педагогічний, аграрний, медичний, педагогічний коледжі, музичне училище, ліцеї, гімназію, 12 шкіл. В Умані понад 20 тисяч студентів.

Заводи — велетень «Уманьферммаш», «Мегомметр», Вітаміни», «Технолодж», — швейна фабрика, тепличний комбінат експортують свою продукцію за кордон.

Ветерани уманської промисловості — «Уманьхліб» та «Уманьпиво» — багаторазові учасники загальнодержавних виставок, звідки щоразу привозять дипломи і свідоцтва про високу якість продукції.

Відоме наше місто славновісним дендропарком «Софіївка» — пам'ятником палкого кохання графа Станіслава Потоцького до дружини-гречанки Софії.

Саме парк довгі роки був єдиною перлиною нашого краю, куди поспішали туристи з усіх кінців колишнього Радянського Союзу, зарубіжжя і, звичайно ж, з усієї України.

Але небайдужі очільники міської громади вирішили розширити туристичні маршрути ще й вулицями Умані. Так, у 2001 році була прийнята Стратегічна концепція розвитку міста, перший пункт у якій був напрям розвою туристичної індустрії.

На нитку часу дорогоцінним намистом нанизуються славні героїчні і трагічні сторінки в житті нашого міста. Звідки ж прядеться ця нитка?

І хоч уперше в судовому документі Умань згадується в 1616 році, все-таки є всі підстави стверджувати, що час її заснування сягає тисячоліття. Поблизу Умані археологи виявили кургани скіфського часу. За свідченням літописця Іпатія (922 рік), територію сучасної Уманщини населяли улчи. Вони мали 318 міст і проживали на площі від берегів Дніпра до Південного Бугу.

Під час монгольської навали Уманщина входила до Брацлавської «тьми»: на них були поділені землі Русі для зручного збирання данини.

З кінці XI століття на півдні Уманщини кочували половці (кумани). Науковець Г. П. Бевз переконаний, що назва міста пов'язана саме з племенем куманів. Куманія — Кумань — Гумань — Умань.

У 1629 році в місті налічувалось 1067 димів (будинків).

Історики стверджують, що вже в 1576-му серед інших козацьких полків був і Уманський полк.

У період національно-визвольної війни (1648—1657 рр.) під проводом Богдана Хмельницького уманське козацтво було складовою частиною військ Богдана, а Уманський полк — одним із найбільших.

Під час першого і другого походів на Молдавію в Умані двічі побував Богдан Хмельницький.

У липні 1669-го тут відбулася козацька рада, яка обрала гетьманом Правобережної України Михайла Ханенка, який очолював полк ще за Богдана Хмельницького. З 1669-го по 1674 рік Умань була тимчасовою столицею Правобережної України.

Повітря цього краю завжди наповнював дух свободи. Тож закономірно, що проти польського гніту в особі шляхти і католицького духовенства час від часу вибухали повстання (1737, 1749, 1750 рр.). Апогеєм цієї національно-визвольної боротьби стало повстання в 1768 році, очолюване запорозьким козаком Максимом Залізником та уманським сотником Іваном Гонтою, яке ввійшло в історію під назвою «Коліївщина» і якому великий Тарас Шевченко присвятив поему «Гайдамаки». Нинішнього року Умань відзначає 240-річчя цієї події.

Хоч як дивно, але декабристське повстання в Санкт-Петербурзі в 1825 році теж має дотичну з Уманню. Саме тут заарештували генерала С.Г. Волконського, який координував переговори і зв'язки між Південним та Північним товариствами.

Квартирував у місті легендарний Григорій Котовський зі своїм військом.

Тут жила відома жінка Надія Суровцова — письменниця, активна учасниця

бурхливих революційних подій в Україні початку минулого століття, за що 30 років її життя забрали сталінські табори і яку реабілітували 1957 року на прохання Павла Тичини, Остапа Вишні і Миколи Бажана — теж уманчанина.

У районі Умані, спливаючи кров'ю, в пекельне літо 1941 року, героїчно бились в оточенні 6-та і 12-та радянські армії, стримуючи фашистський наступ на Київ і далі на схід. Відомий поет і письменник Євген Долматовський, який був учасником тих трагічних подій і полоненим зловісної «Уманської ями» — табору для військовополонених, описав те пекло у книжці «Зелена брама».

Під час відступу в березні 1944 року фашисти майже повністю зруйнували місто. Продовженням наваленого наступу наших військ після знаменитої Корсунь-Шевченківської битва стала відома Умансько-Ботошанська операція.

Ось які події нанизано на нитці історичної пам'яті древньої Умані. Її вулицями ходили Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Котляревський, Василь Си-

моненко, Володимир Даль (автор «Толкового словаря живого великорусского языка»), Юрій Смолич і багато інших.

Уманчани пишаються земляками, відомими військовими двічі Героєм Радянського Союзу генералом армії І.Д. Черняховським, Героєм Радянського Союзу О.І. Радзівеським, генерал-лейтенантом К.М. Дерев'янком, який підписав акт беззастережної капітуляції Японії у вересні 1945 року.

Знаковою подією в процесі перетворення нашого міста на туристичне стало створення в 2005 році Державного історико-архітектурного заповідника «Стара Умань».

Крім чуда України «Софіївки», гостей Умані, звичайно ж, зацікавлять експонати міського історичного музею та його філіалів, картинної галереї, пам'ятники Тарасу Шевченку, І.Д. Черняховському, пам'ятні знаки в «Уманській ямі» та Сухому яру, в якому гітлерівці розстріляли десятки тисяч уманчан і зокрема євреїв.

З представниками цього народу пов'язане ще одне пам'ятне місце: в Умані розміщується могила рабина Нахмана — святого брацлавських хасидів — однієї з течій іудаїзму. Щороку в Умані відбуваються хасидські свята, на які приїждять тисячі хасидів з понад 25 країн світу.

Мальовничі вулиці Умані потопляють у зелені, вабляють затишком старовинних будівель і нових будинків-красенів. Центральні вулиці з вимошеними плиткою тротуарами, облаштованими зупинками, десятками магазинів, офісів, банків, кафе, барів органічно доповнюють старовинний колорит міста.

Гостям буде цікаво оглянути один із найкращих в Україні Центр реабілітації дітей-інвалідів. До речі, в Умані одна з найпотужніших в державі система соціального захисту населення і зокрема пенсіонерів.

Ми не маємо проблем з транспортом: комфортабельні автобуси і таксі доставлять вас у будь-який кінець міста.

З міської автобусної станції можна дістатись до Криму, Львова, Одеси інших великих міст України, не кажучи вже про Київ, в який без проблем потрапиш у будь-яку годину доби.

До послуг уманчан декілька поліклінік і лікарень, стоматологічних кабінетів, станція справді швидкої допомоги.

Міські діти, крім занять у школах, часто відвідують бібліотеки, можуть розвивати свої здібності на станціях юних техніків, натуралістів, у музичній школі, численних студіях, Будинку школяра, будинку культури.

До їх послуг — чудовий сучасний стадіон на 7500 місць, подарований місту Маріупольським металургійним комбінатом, 45 спортмайданчиків, 5 футбольних полів, 16 спортзалів, 34 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять.

Старовинний колорит міста і закохана душа «Софіївки» є постійним джерелом натхнення для творчості. В Умані живуть і працюють два члени Національної

спілки письменників України поети Марина Павленко і Петро Поліщук.

Місто дихає талантами: поетами, художниками, композиторами, співаками, танцівниками.

Концерти наших учасників художньої самодіяльності не гірші за виступи столичних виконавців. А міський камерний хор, яким керує заслужений працівник культури України Леонід Ятло, знаний в європейських країнах як учасник і переможець багатьох міжнародних фестивалів і конкурсів.

Уже декілька років поспіль в Умані знайшов постійну прописку фестиваль художньої самодіяльності аграрних вузів України «Софіївські зорі».

А на щорічне свято — день народження Умані, яке відзначається в першу суботу жовтня, — до нас приїждять гості не лише з міст України, а й із поріднених: Роттердам-Сен (Франція), Девіс (США), Мілфорд (Англія), Хаапсалу (Естонія), Гнезно та Ланьцут (Польща).

У цей день у святкових колонах йдуть гості фестивалю «Софіївські зорі» і всі трудові колективи міста. Очололють ходу уманчани-орденоносці, заслужені працівники різних галузей. Щороку ця авангардна група зростає.

Останні 10 років в Умані позначені зростанням обсягів промислового виробництва, виконанням бюджету, швидким розвитком бізнесу, зміцненням матеріально-технічної бази гуманітарної сфери, призовими місцями у Всеукраїнських та обласних конкурсах з благоустрою міст. Особливу гордість викликає факт спорудження житла за рахунок різних джерел фінансування — понад 13,5 тис. кв. м його вводиться в експлуатацію щороку.

Умань вирізняється політичною і релігійною стабільністю, незважаючи на велику кількість партійних осередків і релігійних конфесій.

Журналісти понад 20 різних газет, телестудій і радіоредакцій гуртуються навколо прес-клубу «Свобода слова», допомагаючи і міській громаді, і міській владі об'єднувати зусилля для подальшого розвитку міста. Про це і багато іншого можна прочитати в «Літописі міста Умані», поки що єдиному науковому дослідженні становлення незалежності України в маленькій її клитинці — старовинній Умані. Усе це — результат спільної праці влади та міської громади.

Тож зрозуміла гордість кандидата історичних наук, дослідника історії Уманського козацького полку, багаторічного міського голови Юрія Івановича Бодрова, коли він підкреслює, що в рейтинговій оцінці міст, надрукованій у журналі «Фокус», серед 50 міст України, визнаних найкращими для проживання населення, Умань посідає 32-ге місце. Серед 50 найкращих, в тому числі обласних центрів!

Ну як не любити таке місто! А хіба було б погано, якби серед 50 найкращих країн світу Україна теж посіла відповідне місце? Але для того всі ми маємо любити її так, як любимо свою маленьку краплинку на карті світу, бо мудрі вчать, що краплинами море повниться.

Валентина КОЗИЦЬКА,
заслужений журналіст України,
редактор газети «Уманська зоря».

Актори подолали мовний бар'єр

У болгарському місті Кирджалі з великим успіхом виступив Миколаївський художній російський драматичний театр. Тут, на міжнародному фестивалі «Седмица на искусства» («Тиждень мистецтва»), миколаївці показали болгарському й турецькому глядачеві спектакль «Посібник для бажаючих одружитися» за мотивами творів Чехова. Але центральною подією фестивалю стала прем'єра масштабного міжнародного проекту — болгаро-турецько-української вистави «Хюррем Султан». Україну в цьому проєкті представляв миколаївський театр.

Переклад не потрібен

Наші артисти прибули до Кирджалі після 25-годинного переїзду — на автобусі, катері, знову на автобусі. Приїхали у фестивальне місто близько першої години ночі. І — з корабля на бал. У цей день відбулася прем'єра «Хюррем Султан».

Спектакль «Хюррем Султан» викликав у Болгарії справжній фурор. Ідея його створення народилася одразу в двох головах — директора миколаївського театру Миколи Кравченка й директора болгарського театру з Кирджалі Орхана Таїра. З історією Роксолани, головної героїні вистави, Орхан познайомився три роки тому, коли прочитав роман Павла Загребельного. Микола Кравченко підкинув ідею: а чи не поставити нам виставу разом? Але до роботи приступили тільки цього року.

У спектаклі зайняті актори болгарського театру «Кадріє Летіфова», турецького театру з Анталії й миколаївського Російського театру. Роль султана виконав провідний актор турецького Національного театру Селім Гурата, роль Роксолани — акторка миколаївського театру Ірина Бенчівенга (на знімку). Як розповідає Ірина, робота над роллю була складною: «Вистава йде турецькою мовою. Довелося вивчити не тільки свій текст, але й розуміти, про що говорять партнери. Текст учила, а

не зазубрювала. Адже треба переживати свою роль, а не автоматично вимовляти слова». Наставником Ірини був заступник директора театру Пилип Хорозов. Він задоволений: «Я радий, що Ірина впропалася з роллю. Навіть турки повірили, що Роксолана, дружина султана, була саме такою, якою її зобразила Ірина. Владною й навіть твердою. Але ж у Туреччині ставлення до Роксолани своєрідне».

Історичну драму «Хюррем Султан, або Дика квітка Османської імперії» написав турецький письменник Орхан Асен. Ім'ям «Хюррем Султан» («Султанша») у Туреччині називали відому українку Настку Лисовську, дружину султана Сулеймана. П'єса відрізняється від роману Загребельного «Роксолана». І в п'єсі, і в спектаклі Роксолана з'являється зрілою жінкою, серйозним державним діячем. Вона ділиться із глядачами розповіддю про своє життя.

Ставити виставу було цікаво. Три країни, три культури, три режисера. «Це приблизно, як трьом господарям варити борщ, — каже Микола Кравченко. — Але результат гарний».

Глядачі сприйняли виставу на «ура». Не заважав і мовний бар'єр. У Кирджалі половина населення — турки, і турецька мова тут як рідна. Але й ті, хто не знає турецької, зрозуміли, про що йдеться. Адже справжнє мистецтво не потребує перекладу.

Наша Настасья заспівала французькою. Її почули в Парижі

Українська співачка Настасья (на знімку) не тільки добре говорить французькою мовою. Нещодавно вона презентувала свій новий альбом «La melancolie». До нього увійшли пісні на вірші Поля Верлена (музика Ігоря Черника). Напередодні появи «французького» диска Настасья відомі кліпмейкери Семен Горюхін і Володимир Якименко зняли два кліпи на цей матеріал. Один із них на композицію французького композитора Ріка Аллісона, який був радий співпраці з молодою українською виконавицею. До речі, тексти кількох пісень з альбому вона написала сама.

Поки що невідомо, чи збирається Настасья продовжити кар'єру в європейському шоу-бізнесі, але кажуть, що нею зацікавилися творці знаменитого «Нотр Даму». Нібито, для свого нового проекту французької співачки, котра досконало володіє французькою мовою і наділена слов'янським шармом.

Ольга КРИЛОВА.
Фото автора.

100-відсотковий Станіславський

Не потребував перекладу й виступ Миколаївського художнього російського драматичного театру. Наші артисти виступали на третій день фестивалю. Всі квитки в касі до того часу розкупили. У Кирджалі живе чимало українців і росіян. Усі хотіли подивитися наших акторів.

Грала Чехова в постановці М. Кравченка. «Посібник для бажаючих одружитися» складається з водевілів «Ведмідь» і «Освідчення». Глядачі плакали й сміялися, аплодували кожному жарту. Віолетта Мамікіна в ролі поміщиці Попової запам'яталася блискучою грою, трепетною чуттєвістю. Олег Мамікін, який грав поміщика Григорія Смирнова, був мужнім і романтичним. Слава Кушиков (у ролях лакея Луки й Ломова) чудово перевтілювався й викликав море посмішок. Так само як і Євген Олійник — він грав горенареченого Степана Чубукова. Катерина Кушикова в ролі Наталі Ломової була особливо емоційна й напориста.

Роза Димова, редактор радіо Кирджалі, поділилася враженням про спектаклі: «Я дивлюся всі вистави й наших акторів, і приїжджих. Але українські артисти просто вразили. Вони показали, як треба грати». Наша землячка з

Кіровограда Марина, що вже 20 років мешкає в Кирджалі, вважає, що актори з Миколаєва влаштували свято: «Нам дуже не вистачає рідного слова. Було б добре, якби театр частіше приїжджав до нас». Актор болгарського театру Рака: «Це справжній класичний театр. Тому й успіх. Я не все розумію, але спектакль зрозумілий без перекладу».

Не потрібен перекладач і директорів болгарського театру Орхану Таїру: «Якщо бути відвертим, то нашим акторам до миколаївських ще дуже далеко. Ви виховані в кращих традиціях класичного театру. Це стовідсотковий Станіславський!»

Програма фестивалю була насиченою. Репетиції, перегляди вистав. Запам'яталися й дружні посиденьки. Шовечора їх організовувала країна, спектакль якої ставили в цей день. «Український» день був з гарними піснями й танцями, щедрим частуванням. А бандани, зшиті з трьох прапорців (Болгарії, України, Туреччини), носили всі.

Фестиваль «Тиждень мистецтва» — не конкурсний. Насамперед це було живе спілкування, знайомство з культурами різних країн. А переможцем фестивалю стало театральне мистецтво, яке вічне. І, звичайно ж, його величність глядач.

Олена ІВАШКО.
Кирджалі—Миколаїв.

...А хор «Щедрик» там ще і похвалили

Київський дитячий хор «Щедрик» (на знімку) випустив третій за свою майже сорокарічну історію альбом «Три маленькі літургії» Олів'є Мессіана. Уперше цей твір прозвучав в Україні саме у виконанні «Щедрика» в 1984 році, тоді ж у студії «Мелодія» було записано і вінілову платівку з творами Мессіана. Дивовижні хитросплетення долі — альбом українського колективу передали до Франції, де він одержав схвалення самого автора!

У рік, коли музичне співтовариство відзначає сторіччя з дня народження французького композитора Олів'є Мессіана, хор під керівництвом Маріанни Сабліної і за допомогою партнерів з компанії «УГМК» випустив відновлений запис старої платівки в CD-форматі. Тираж диска обмежений — тисяча екземплярів, а літературний переклад на українську мову зробив телеведучий каналу «1+1» Юрій Макаров.

Поезії, де скриплять пера і дзвенять мечі

Нещодавно побачила світ збірка відомого українського поета-шістдесятника Дмитра Шупти «Коротке речення доби». Можливо, ця подія і не викликала надто широкого резонансу в суспільному житті країни. Але вихід кожної нової книги — це спалах зірки на небосхилі нашої духовності.

Читаючи вірші Дмитра Шупти, важко не помітити їх історично-філософського змісту, поєднаного з особистісними душевними переживаннями. З глибини віків виринають давньоримські співці, волелюбні амазонки, кіммерійці, скіфи та сармати, воляють до своїх богів останні непохрещені.

ні жерці, летять дні й кров'ю просочуються на сторінки хронік та часописів, солдатами лягають на полі битви. І в цих віршах поет кличе: борися, змагайся так, як боролися й змагалися до тебе, воюй і обстоюй свої права, як робили це твої предки. Твердо стояти на ногах закликають і твори про протистояння тоталітарному режиму радянської влади. І маленькі збирачі колосків, і люди, котрі навесні вийшли в поле по торішню картоплю, і політв'язні, яким «тюрма перегатила путь у дратяних колючках пустошів», постають перед читачем. Боротися, боротися, боротися!..

За що і заради чого? Відповідь теж дають поезії автора, в яких описується природа рідних майстрів слова місць, виражається замилування квітами й травами Вітчизни. Прадавній і незмінний сосновий бір чи мерехтливий плюскіт річки, грім моря чи журлива пісенька струмка, схід сонця чи прохолода сутінків — усе зливається в єдиний всеосяжний пейзаж. Живімо й долаймо всі труднощі, щоб насолоджуватися красою світу!

Павутинкою бабиного літа пролітає між віршованими рядками тонкий філософський підтекст. Може, не море води описує в своїх творах митець, а народне море, перед котрим безсила будь-яка гребля? Можливо, море — це символ одвічної невинної стихії чи поетичної змни, метаморфози? А що криється за обрисами Трої, пірамід, курганів? Хто таїться за древніми, безликими й безстрашними пращурами? Що можна взяти зі слів про цвіт айстр чи дзвін шабель?

Що автор вклав у образи своїх поезій, відомо лише йому. Хто хоче — може здогадатися.

Тетяна ДРУЖЕНКО.

Невпинний парад відкриттів

Помічено: коли заходить мова про соціальну сферу, то дуже часто звучить слово «проблема». Але не все так погано! Маємо привід для оптимізму, бо є територія на просторах великої, але поки що розхристаної країни, де проблеми не множать, а вирішують; де пріоритети обирають з користю для людей; де результати спільних зусиль влади, територіальної громади, меценатів конкретні й очевидні. Це Овідіопольський район Одеської області.

Розташований у центрі Одещини, між Чорним морем і Дністровським лиманом, це сьогодні один із найбільш інвестиційно привабливих сільських районів, добробут якого зростає з кожним днем. І цю привабливість розумно використовує на благо людей команда райдержадміністрації на чолі з Наталею Чегодар (на знімку). Необхідні кошти, яких саме на соціальну сферу скрізь і бракує, знаходять завдяки розумному законодавчому підходу у вирішенні земельних питань, проведенню відкритих аукціонів, передачі в оренду землі не за копійки, а відповідно до нормативної оцінки. А ще — за рахунок інвестиційних договорів із представниками бізнесу, які приходять працювати в Овідіопольський район. Інтереси району в цих договорах максимально дотримані. І що примітно — запропоновану районною владою схему відносин «і собі, і людям» підприємці добре засвоїли, і не те що не нарікають, а й самі раді піднімати життя овідіопольців на дедалі вищий рівень.

Реалізація соціальної програми почалася три роки тому, і жителі району з кожним днем дедалі більше відчувають, як на краще змінюється їхнє життя. Газ підведено до всіх населених пунктів, хороші дороги, реконструйовані, відремонтовані дитячі садки, школи, ліку-

вальні заклади, будинки культури — просто невпинний парад відкриттів. Причому свято дотримується не порушне правило: упівсили нічого не робити, будувати — то на роки, щоб потім не ремонтувати-латати, витрачаючи час, сили й гроші.

Нешодавно в районі перерізали чергову червону стрічку. У свято, день заснування Овідіополя, мешканці міста отримали подарунок, про який без перебільшення мріяли кілька поколінь, — нову школу. Та ще й яку! Всі запрошені на це подвійне свято зійшлися на думці, що це краща школа на півдні України. Навчальний заклад у свої 80 років абсолютно змінився.

Ще на етапі проектування передбачалося використання найсучасніших будівельних технологій, застосування багатьох інновацій. Уперше в районі вдалися до оригінальної системи облаштування основи під фундамент. Шебенева подушка не дасть будинку просісти, а отже, і тріщини на стінах не з'являтимуться. Самі стіни звели з керамічної червоної цегли, термостійкість якої дасть змогу зберігати комфортні температурні умови в будь-яку пору року. Не потрібні будуть поточні ремонти фасаду зі штукатуркою на основі натуральної мармурової крихти. Спеціальну звуко- та гідроізоляцію мають міжповерхові перекриття. Двері з алюмінієвого профілю, п'ятикамерні металопластикові вікна, підлога, застелена міцним лінолеумом — продумано все. Багато технологій використані в районі вперше. А от геліоустановки, що забезпечують школу гарячою водою, уже добре себе показали у двох нових дитячих садках. Овідіопольські школярі, прийшовши після канікул у нову школу, побачать просторі навчальні приміщення зі спеціально підібраними для кожного класу меблями. Парти — з урахуванням зросту дітей. Ті, що нижчі, стоять у перших рядах, далі — парти для вищих дітей. Три комп'ютерні класи, лінгафонні кабінети обладнані на найвищому рівні. Актівий зал — з великою сценою, костюмерними, м'якими кріслами, укомплектований аудіо- та відеотехнікою. Шкільна їдальня більше схожа на затишне сучасне кафе. На трьох поверхах — 15 санвузлів. А ще — майстерні, кабінет кулінарії, бібліотека...

Нова школа — подарунок Овідіополю до 215-ї річниці.

Чи багато ви бачили в сільській місцевості шкіл, де у вестибюлі облаштований куточок для відпочинку з м'якими диванами? А шкіл з фонтаном? Ще одне питання на засипку. Десь скажуть — це занадто. Але не в Овідіополі, тут діти — особлива каста.

— Школа побудована й обладнана не тільки відповідно до нинішніх вимог, а й з урахуванням 15-літньої перспективи, — каже голова Овідіопольської райдержадміністрації Наталя Чегодар. — Заощаджувати на вихованні й освіті дітей ми не маємо права. Це не розкіш. Розкіш — це коли крани золоті. А це — необхідність. Виростити гідного громадянина України неможливо в стінах, де все рушиться. Планку ми свідомо встановили дуже високу, і втримати її зобов'язані.

Допоможуть це зробити, як і протягом кількох останніх років, представники малого, середнього й великого бізнесу, котрі беруть участь рука об руку з районною владою у всіх соціальних про-

ектах. Овідіопольська школа, що носить ім'я Тараса Шевченка, зокрема, побудована завдяки солідній фінансовій підтримці ТОВ «Епіцентр-К», «Промтоварний ринок 7 км», «Совінйон», «Метро Кеш енд Кері Україна», які працюють на території району. Як зазначила Наталя Чегодар, коли інвестори приїждять на відкриття об'єктів, до народження яких мають безпосередній стосунок, то «на власні очі бачать, на що пішли гроші, і з радістю з ними розлучаються».

Ось така територія, де насамперед думають про життєвий простір людей, що її населяють. Де обрано, як зазначив голова Одеської облдержадміністрації Микола Сердюк, правильні пріоритети — «не новий ресторан побудували, а нову школу». Багато чого в Овідіополі вже зроблено, та кількість планів вражає. Усе вийде, упевнена Наталя Чегодар, якщо кожен частіше ставитиме собі запитання: що я зробив для своєї малої батьківщини й що я залишу по собі?

Юлія АНДРЕЄВА.

Ключ до знань в руках майбутнього України.

Навчальні аудиторії на рівні європейських стандартів.

Голова Одеської облдержадміністрації: «Це найкраща школа в Україні!»

ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області (69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф.95.)
та ліквідатор БАТ "Стульнівський спеціалізований кар'єр" пові- домляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства - банкрута.
На публічні торги виставляється наступне майно:
Лот №1: Цілісний майновий комплекс по видобутку і переробці граніту розташований на земельній ділянці 75,8 Га за адресою: Запорізька область, Чернігівський район, с. Стульневе, вул. Перемоги, 243. Комплекс складається із дев'яти споруд загальною площею забудови 2419,1 м.кв., залізничної колії пло- щею 1046 м.кв., та лінії електропередач на залізобетонних опорах довжиною 300 м. з підстанцією напругою 35 кВт. Початкова ціна продажу 533 462,00 грн., без ПДВ.
Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зара- ховується на рахунок
ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області № 2600827020 в ЗОД "Райффайзенбанк "Аваль", МФО 313827, ЄДР- ПОУ 26252756. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 31 липня 2008 р. включно, час прийому: Пн.-Пт.-11.00-16.00. Договір купівлі-продажу укладається протягом 15 днів з моменту затвер- дження протоколу проведення публічних торгів. Порядок ознайом- лення з майном: понеділок -п'ятниця з 9.00 до 16.00 за його міс- цем розташування.
Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 220-42-07.
Публічні торги (аукціон) відбудуться 04 серпня 2008 р. об 11.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Ухвалою Господарського суду м. Києва по справі №44/14-б від 13.05.2008 року порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Сузір'я-2000» (юридич- на адреса: 04080, м. Київ, вул. Юрківська, 36; поштова адреса: 04070, м. Київ, вул. Сагайдачного, 31, код 30551509) за заявою ТОВ «Форт-Ойл».
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Рибі- на Дениса Юрійовича (м. Київ, вул. Феодосійська, 4, кв. 172, ліцен- зія Державного Департаменту з питань банкрутства серії АВ №347172 від 29.08.2007 р., дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії 25.07.2007 р. №216-50-17/2127).
Всі заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування даного оголошення.

Ухвалою господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 17.06.2008 року по справі 12/97-Б- 07 припинено процедуру ліквідації Херсонського ремонтно-вироб- ничого комбінату, ЄДРПОУ 05447102, вул. Червонофлотська, 42, м. Херсон, за правилами ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», та перейдено до загальних судових процедур у справі про банкрут- ство, передбачених цим Законом.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Белоусова Ігоря Валентиновича (ліцензія №397151 від 07.05.2008 р.).
Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опу- блікування оголошення за адресою: м. Херсон, проїзд Військовий, 6, офіс №7.

Постановою Господарського суду Житомирської області (10002, м. Житомир, майдан Путятинський, 3/65) від 22.05.2008 року у справі №3/171-Б Державне виробничо-житлове ремон- тно-експлуатаційне підприємство №1 (13300, м. Бердичів, вул. Воровського, 2-а, ідентифікаційний код 03343539, р/р 260069189, ЖОД «Райффайзен Банк Аваль», МФО 311528), виз- нано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Качанів- ського Л. А. (13300, м. Бердичів, вул. Карастоянної, 2, кв. 17), ліцензія АВ №216874 від 30.03.2005 р.
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-А) постановою від 06.06.08 р. по справі №10/1916 визнав банкрутом Державне акціонерне товарис- тво «Луганське госпрозрахункове АТП» ДП ДХК «Луганськшах- тобуд» (91493, м. Луганськ, с. Ювілейне, вул. Алчевське шос- се, 8, поточний рахунок 2600830184306 у Філії відділення «Промінвестбанк» в м. Луганську, МФО 304308, ідент. код 13394176) та відкрив ліквідаційну процедуру
Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Бохан Олександр Сергійович (ліцензія АВ №347253 від 17.10.07 р., адреса для кореспонденції: 91033, м. Луганськ, вул. Оборона, 24).

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмель- ницького, 44-б) постановами від 18.06.2008 р. по справам №49/100-б та №49/101-б визнано банкрутами та відкрито ліквіда- ційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Пос- тком-Контракт» (код ЄДРПОУ 34240275; місцезнаходження: 01103, м. Київ, Печерський район, вул. Кіквідзе, 13; р/р 260010390800 в АВ «Брокбізнесбанк», МФО 300249) та Товариства з обмеженою відпо- відальністю «Калина Інтер» (код ЄДРПОУ 35087373; місцезнаход- ження: 04050, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Мельникова, 12; р/р 26002227 у Філії БАТ «МКБ» «Київська дирекція», МФО 380151).
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ванжулу Ярослава Володимировича (ліцензія: серія АВ №158448 від 29.11.2006 р.).
Вимоги кредиторів до банкрутів приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня опублікування оголошення за адресою: 01601, м. Київ-24, вул. Богомольця, 4, оф. 18.

До відома громадськості!

Арбітражний керуючий, ліквідатор районного кооперативно- го універмагу Броварської райспоживспілки (ідентифікаційний код 01754818, зареєстрований: вул. Київська, 152, м. Брова- ри, Київська обл.) повідомляє, що 27 травня 2008 року згідно з наказом №1 від 27 травня 2008 р. усі видані до 27 травня 2008 року як фізичним так і юридичним особам довіреності, доручення, цивільно-правові договори, а також акти органів районного кооперативного універмагу Броварської райспо- живспілки, що передбачають представництво районного коо- перативного універмагу Броварської райспоживспілки в усіх органах державної влади (у тому числі - в судових органах всіх інстанцій, органах міліції, прокуратури, державної виконавчої служби, податкових органах тощо), місцевого самоврядуван- ня, підприємствах, установах, організаціях незалежно від їх форми власності та підпорядкування, а також перед будь-яки- ми третіми особами скасовуються.

Постановою Господарського суду міста Києва від 12.06.2008 р. у справі №43/424 Приватне виробничо-комерційне підпри- емство «УКРПРОМТОРГ» (04053, м. Київ, вул. Артема, бу- динок 37-41, код ЄДРПОУ 30019653) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну проце- дуру терміном до 12.06.09 р.
Ліквідатором призначено Крижова Сергія Володимиро- вича.
Строк пред'явлення кредито- рами вимог становить 1 місяць з дня публікації цього оголо- шення за адресою: 12143, Жи- томирська область, Володар- сько-Волинський район, с. Да- видівка, вул. Мічуріна, буд. 15.

Постановою господарського су- ду Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) від 10.06.2008 р. по справі №10/103- 08 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Ві- кінг і Ко» (м. Вінниця, вул. Келець- ка, 39/85, код ЄДРПОУ 33088815, р/р 260003514001 в ЗАТ Банк «Пет- рокомерц Україна», м. Київ, МФО 300120). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Болховіті- на Віталія Михайловича - м. Вінни- ця, Хмельницьке шосе, 2, к. 412, лі- цензія АВ №158383 від 06.11.06 р.
Письмові заяви кредиторів, з підтверджуючими вимоги доку- ментами, приймаються господа- рським судом протягом 30 днів з дня публікації оголошення. Копії заяв кредиторів направляються боржнику та ліквідатору майна.

Постановою господа- рського суду АР Крим від 29.05.2008 р. по справі №2- 6/5025.1-2007 Сільськогос- подарське товариство з об- меженою відповідальністю «Обільний» (АР Крим, Джан- койський район, с. Маслове, вул. Калініна, 6-А, код ЄД- РПОУ 00850230) визнано банкрутом та відносно нього застосована ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Золотавін Олек- сандр Олегович. Адреса: 95006, м. Сімферополь, вул. Красногвардійська, 11, кв. 2.

Постановою Господар- ського суду Одеської області від 05 червня 2008 р. по справі №2/105-08-2189 То- вариство з обмеженою від- повідальністю «Прайм Інтер- нешнл» (м. Одеса, вул. Ода- рія, 1, код ЄДРПОУ 33080601) визнано банкру- том та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Любощія Олексія Ігоровича.
Заяви кредиторів прийма- ються протягом 30 (тридця- ти) днів від дня опублікування оголошення за адресою су- ду: 65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 29.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕ- НОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТАНТ», код в ЄДРПОУ 33001231, п/р 260095295 в РОД БАТ «РБ АВАЛЬ», м. Рів- не, МФО 333227, юр. адр.: 33024, м. Рівне, вул. Кн. Воло- димира, 112, визнано банкру- том постановою Господар- ського суду Рівненської об- ласті від 18 червня 2008 року (справа №9/21).
Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії - Прокопюк Інну Вікторівну - 33024, м. Рівне, вул. Кн. Воло- димира, 112.
Претензії приймаються протягом місяця з дня публіка- ції оголошення.

Повідомляємо, що Товарис- тво з обмеженою відповідаль- ністю «БНС-ФАРБА» (код ЄД- РПОУ - 31238499) припиняєть- ся шляхом ліквідації. Рішення щодо припинення прийнято Загальними зборами учасників товариства 9 червня 2008 р. (Протокол №11/08).
Встановлений строк для по- дачі претензій кредиторів - 2 (два) місяці з моменту публіка- ції цього повідомлення. Якщо Ви маєте вимоги до підприем- ства, що припиняється, то мо- жете заявити їх шляхом надси- лання письмової вимоги або претензії на адресу: 03151, м. Київ, вул. Ушинського, б. 40.

Ліквідатор Відкритого акціонерного товариства "Європейський банк розвитку та заощаджень" повідомляє про закінчення формування реєстру кредиторів та надання його 11 червня 2008 року на затвердження до Національного банку України.
З реєстром кредиторів БАТ "ЄБРЗ" можна ознайомитись за адресою: м. Сімферополь, вул. К. Лібкнехта, 5, **та по телефонам:** 8 (0652) 55 - 00 - 23, 55 - 00 - 17 (зведений реєстр),
а також за наступними адресами та телефонами по регіонам:

- **м. Сімферополь**, вул. К. Лібкнехта, 8, або по телефону 8 (0652) 55 - 00 - 15 (для клієнтів по м. Сімферополь);
- **м. Київ**, вул. Чорновола, 12 - А, 8 (044) 486 - 12 - 70 (для клієнтів по м. Київ та Київській області);
- **м. Ялта**, вул. Київська, 5, 8 (0654) 23 - 52 - 83 (для клієнтів по м. Ялта та по м. Алушта);
- **м. Феодосія**, вул. Перемоги, 2, 8 (06562) 3 - 30 - 80 (для клієнтів по м. Феодосія);
- **м. Севастополь**, вул. Хрустальова, 4, 8 (0692) 44 - 36 - 14 (для клієнтів по м. Севастополь).

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «МОСКОВСЬКИЙ УНІВЕРМАГ»
Шановні акціонери!
Правління БАТ «Московський універмаг» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, що відбудуться 15 серпня 2008 р. об 11:00 години за адресою: м. Київ, вул. Петрозаводська, 2-а, в приміщенні Міжнародного Економіч- ного Комітету, конференц-зал, 6-й поверх.
Реєстрація Акціонерів та їх представників буде здійснюва- тись в день проведення зборів з 10:00 год. до 10:45 год.
Учасникам зборів при собі необхідно мати:
Для фізичних осіб - паспорт або інший документ, який посвідчує особу.
Для уповноважених фізичних або юридичних осіб - пас- порт (або інший документ, який посвідчує особу) та дору- чення, оформлене згідно з чинним законодавством України.
Порядок денний:
1. Про продаж належного Товариству об'єкту нерухомого майна.
2. Різне.

Постановами господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б):
- по справі №43/416 від 28.05.2008 р. товариство з обмеже- ною відповідальністю «Консалтинговий центр «Альфа» (03142, м. Київ, вул. Василя Стуса, 35-37, офіс 212, код 34296045) виз- нано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура;
- по справі №43/417 від 28.05.2008 р. товариство з обмеже- ною відповідальністю «Фірма Гермес» (04205, м. Київ, пр-т Оболонський, 23-А, код 32772833) визнано банкрутом та від- крита ліквідаційна процедура;
- по справі №43/418 від 28.05.2008 р., приватне сільськогос- подарське підприємство «Меркурій» (01025, м. Київ, вул. Воло- димирська, 7, офіс. 1, код 32672344) визнано банкрутом та від- крита ліквідаційна процедура.
Постановами від 28.05.2008 р. ліквідатором банкрутів при- значено арбітражного керуючого Гусара І. О. (ліцензія серії АВ №307316 від 06.03.2007 р.), поштова адреса: 01030, м. Київ, а/с 29.

ПОСТАНОВОЮ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАС- ТІ (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 03.06.2008 року по справі №7/47 визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальніс- тю «Науково-виробнича комерційна фірма «Влів» (39600, Полтав- ська область, м. Кременчук, Автозаводський р-н, вул. Київська, 64- а, код ЄДРПОУ 30661592) та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бончака Степана Антоновича, що діє на підставі ліцензії серії АВ №116256 від 25.01.2005 року (39600, м. Кременчук, вул. 50 років СРСР, буд. 29, кв. 6).
Заяви з вимогами до боржника приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Київської області (01032, м. Ки- їв, вул. Комінтерну, 16) від 05.06.08 р. справа №Б11/174-08 ТОВ «Веста-Сервіс» (код ЄДРПОУ 35277772) визнано банкрутом та відкри- то ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором банкрута призначено ТОВ «Енергомашімплекс-3000» (07300, Київська обл., м. Вишгород, вул. Шолуденка, 13-А, код ЄД- РПОУ 35089805).
Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду Ки- ївської області та ліквідатору впродовж 30 днів від дня опублікування оголошення.
Печатки, статутні та фінансово-бухгалтерські документи вважають- ся втраченими.

Селянське (фермерське) господарство «Стремільче» та Товарна біржа «Універсальна»
повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута:
Лот №1. Нежитлова будівля (кафе) заг. пл. 132,4 м², буд. об'єм 502 м³, стан - незадовільний, група капітальності - 4, фундамент стрічковий - цегла, покрівля та підлоги - дерев'яні, перекриття - а/ц листи. Початкова вартість - 34 654 грн. 00 коп., без врахування ПДВ.
Адреса: 80235, вул. Центральна, буд. 9-а, с. Стремільче Радехів- ського району, Львівської області.
Лот №2. Нежитлова будівля (столова) заг. пл. 91,7 м², буд. об'єм 300 м³, стан - аварійний, група капітальності - 4, фундамент стріч- ковий - цегла, покрівля - а/ц листи, підлога - відсутня, перекриття - дерев'яні. Початкова вартість - 5 965 грн. 00 коп., без врахуван- ня ПДВ.
Адреса: 80235, вул. Стирова, буд. 8, с. Стремільче Радехівсько- го району Львівської області.
Ознайомитись з об'єктами продажу можливо в робочі дні з 10:00-18:00 год. за вказаною адресою. Адреса для подання заявок та проведення аукціону, який відбудеться 02.08.2008 року об 11:00 год.: 80200, вул. Лесі Українки, 7, м. Радехів Львівської області.

Завтра вночі синоптики прогнозують грозові дощі у західних областях. Температура вночі буде 11–16°, на узбережжі морів 15–20°, а вдень підніметься до 19–24°. У столиці пройдуть грозові дощі. Температура вночі 11–16°, вдень 19–24 градуси тепла.

□ 1499. Америкго Веспуччі відкрив дельту Амазонки.
□ 1808. Народився Вадим Пассек, російський та український історик, етнограф. Автор праць з історії Харківщини.
□ 1895. Помер Михайло Драгоманов, історик та громадський діяч.
□ 1917. У Петрограді Тимчасовий уряд ухвалив декларацію про українські справи, в якій погоджувався затвердити Генеральний Секретаріат для управління крайовими справами України.
□ 1930. Раднарком УРСР прийняв постанову про державне нормування заробітної плати.
□ 1932. Утворено Донецьку область.
□ 1942. Радянські війська залишили Севастополь.
□ 1976. У Києві встановлено пам'ятник-монумент у Бабиному Яру.

Вісті
звідусіль

Київ. Як повідомила прес-служба Президента України Віктора Ющенка, у четвер, 3 липня, у рамках підготовки до проведення Євро-2012 в секретаріаті Президента на запрошення глави держави відбудеться його зустріч з президентом УЄФА Мішелем Платіні.

А тепер —
Ліга чемпіонів

Футбол. Учора в Ньоні (Швейцарія) відбулося жеребкування пар першого і другого відбірних раундів Ліги чемпіонів-2008/2009. Київське «Динамо» починає з другого матчі відбудуться 29/30 липня і 5/6 серпня). Суперник динамівців визначиться у двобой між клубами «Дрогода» (Ірландія) і «Левадія» (Естонія). Першу зустріч кияни мають провести в гостях.

Паспорт громадянина України виписано на ім'я Марко Девича (інформація прес-служби ФК «Металіст»). Сам футболіст неодноразово висловлював бажання виступати за національну команду України. Однак перешкоди цьому може нове правило ФІФА, за яким гравцем національної команди може бути людина, котра проживає в країні мінімум п'ять років. Девич виступає в Україні три з половиною роки.

Ми вже повідомляли, що за результатами змагань у першій лізі путівки до вищої ліги завоювали футбольні клуби «Іллічівець» (Маріуполь) і «Львів». А тепер назвемо команди, котрі переходять до другої ліги: «Сталь» (Дніпродзержинськ), ЦСКА (Київ), «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) і «Дніпро» (Черкаси).

А тим часом київську «Оболонь» очолив колишній півоборонець «Дніпра», київського «Динамо» і збірної України Юрій Максимов.

Легка атлетика. Генгело (Нідерланди). Кубок Європи з багатоборства. Перемогла українка Ганна Мельниченко (6306 очок). Другу та третю сходинки посіли французенка Антуанет Нана Джіму (6204) та Йоланда Кайзер з Нідерландів (6105).

Хокей. ФХР опублікувала попередній календар Відкритого всеросійського змагання серед команд вищої ліги у сезоні 2008/09. На відміну від попереднього, коли ця ліга складалася із Західного і Східного дивізіонів, у сезоні 2008/09 35 клубів розділено на три дивізіони — Західний, Центральний і Східний.

Стартові поєдинки київського «Сокола» відбудуться 13—14 вересня у Санкт-Петербурзі проти дебютанта вищої ліги Росії ВМФ. 17—18 вересня на киян чекає ще один виїзд — до Подольська (зіграють з ХК «Рись»). А вдома «Сокіл» 23—24 вересня прийматиме «Кристал» (Електросталь), 27—28 — «Липецьк».

Тріумф романтичної гри!

Футбол. Євро-2008. Матч 1/2 фіналу. **Росія—Іспанія. 0:3.** Відень. «Ернст Гаппель». **Арбітр** — Франк де Блекере (Бельгія). **Голи:** Гаві, 50, Гуіса, 72, Сільва, 82.

Фінал. Німеччина—Іспанія. 0:1. Гол: Торрес, 33.

Німеччина: Леманн, Фрідріх, Швайнштайгер, Фрінгс, Клозе (Гомес, 79), Баллак, Гітцльшпергер (Кураньї, 58), Лам (Янсен, 46), Мертезакер, Подольський, Метцельдер. **Тренер** — Йоахім Лев.

Іспанія: Касільяс, Марчена, Пуйоль, Іньеста, Гаві, Торрес (Гуіса, 78), Фабрегас (Габі Алонсо, 63), Капдевілья, Серхіо Рамос, Сenna, Сільва (Касорла, 66). **Тренер** — Луїс Арагонес.

Попереджено: Баллака, 43, Касільяса, 43, Торреса, 74, Кураньї, 88.

Арбітр — Марко Розетті (Італія).

29 червня. Відень. Стадіон «Ернст Гаппель». 50 000 глядачів.

От і завершилася яскрава і захоплива подія під назвою Євро-2008. На рівні чемпіонату був і його фінальний акорд. Він тримав у напруженні мільйони вболівальників у багатьох країнах світу. Адже вирішальний поєдинок подарував їм гостру боротьбу і напрочуд драматичний сценарій.

Серед почесних гостей були іспанський король Гуан Карлос і королева Софія, а також прем'єр-міністр Госс Луїс Сапатеро, німецький президент Горст Келер і канцлер Ангела Меркель.

Серед інших знаменитостей — принц Монако Альберт II, президент і канцлер Австрії Гайнц Фішер і Альфред Гузенбауер, а також голова федеральної ради Швейцарії Самуель Шмід, легенда німецького і світового футболу Франц Беккенбауер. Світ музики представили Пласідо Домінго, а також автори офіційної музики чемпіонату — Шеггі та Енріке

Іглесіас. А ще на VIP-трибуні були помічені: чемпіон «Формули-1» Михаель Шумахер, колишній тренер бундестіму Юрген Клінсманн та інші.

А тепер конкретніше про поєдинок за титул. Він розпочався активними діями німецької команди. Але так тривало недовго, якихось хвилин п'ятнадцять. Потім високу швидкість набрав іспанський експрес. Цікаво, що у складах обох команд грало по одному нападнику і по п'ятеро півоборонців. На цьому вся подібність завершується. Адже п'ятеро хавбеків збірної Іспанії діяли значно швидше і винахідливіше за опонентів, постійно змінюючи один одного на позиціях.

Саме перевага в середині поля стала для іспанців визначальною. До цього варто додати віртуозну гру підопічних Луїса Арагонеса в один дотик.

Це вже показник надвисокого класу. Піренейці створили в зустрічі чимало гострих моментів. Але реалізували лише один. Гаві Ернандес класною передачею кинув уперед Торреса, нападник обійшов Лама і вишукано перекинув м'яча через Леманна, котрий кинувся навперейми.

Але і цього виявилось недостатньо. Іспанці більше не забili, але й суперникові не дозволили забити. Отже, через 44 роки Іспанія знову на європейському троні! І її успіх абсолютно заслужений. У такому твердженні одностайна переважна більшість фахівців. Збірна Іспанії — єдина команда на першості, яка провела всі матчі на одному рівні і в усіх здобула перемоги. Її успіх — торжество романтичного футболу.

Найкращим гравцем турніру названо 28-річного півоборонця «Барселони» і збірної Іспа-

нії Гаві Ернандеса. Найкращим бомбардиром з чотирма м'ячами став ще один іспанець, Давід Вілья. Він, до речі, через травму не зміг взяти участь у фіналі. Але це не применшило його внесок у загальну перемогу.

Технічна група УЄФА назвала символічну збірну чемпіонату, до якої увійшли 23 гравці. **Воротарі** — Джанлуїджі Буфон (Італія), Ікер Касільяс (Іспанія), Едвін ван дер Сар (Нідерланди); **оборонці** — Бозінгва (Португалія), Філіпп Лам (Німеччина), Карлос Марчена (Іспанія), Пеппе (Португалія), Карлос Пуйоль (Іспанія), Юрій Жирков (Росія); **півоборонці** — Гаміт Алтинтоп (Туреччина), Лука Модрич (Хорватія), Маркос Сenna (Іспанія), Гаві Ернандес (Іспанія), Костянтин Зирянов (Росія), Михаель Баллак (Німеччина), Франсекс Фабрегас (Іспанія), Андрес Іньеста (Іспанія), Лукаш Подольський (Німеччина), Веслі Снейдер (Нідерланди); **нападники** — Андрій Аршавін (Росія), Роман Павлюченко (Росія), Фернандо Торрес (Іспанія), Давід Вілья (Іспанія).

Тепер — інформація наостанок. Стало відомо, що починаючи з 2016 року в чемпіонатах Європи братимуть участь не 16 національних команд, як тепер, а 24. Офіційне оголошення про це очікується після зборів виконкомом УЄФА, призначених на вересень.

— 1984 року я виграв Євро, коли в ньому грало вісім збірних, — прокоментував цю інформацію президент УЄФА **Мішель Платіні**. — Не можна сказати, що турнір з вісьмома командами кращий, ніж з 16, а 16 краще, ніж 24, 32 чи 54. Я не думаю, що постраждає якість змагання, якщо кількість учасників зросте. Збірні Англії, Данії, Шотландії, Ірландії, Сербії, України й Болгарії не загубилися б на Євро...

На знімку: іспанський тріумф.

Фото з сайту Євро-2008.

Наші —
за кордоном

Футбол. Австрія. Контрольні матчі. **«Динамо» (Київ) — «Крылья Советов» (Росія). 2:1.** Голи: Алієв, 3, Лисенко, 75 — Салугін, 58. **Перший тайм:** Шовковський, Мандзюк, Михалик, Бетао, Несмачний, Гіоане, Зозуля, Алієв, Нінковіч, Кравець, Мілевський; **другий тайм:** Рибка, Романчук, Саблич, Допілка, Федорів, Парцванія, Фартушняк, Морозюк, Олійник, Лисенко, Ярмоленко.

«Динамо» (Київ) — «Альтах» (Австрія). 3:1. Голи: Мілевський, 45, Романчук, 51, Ярмоленко, 59 — Жагне, 62. Луценко, Бетао, Саблич, Михалик, Несмачний, Гіоане, Зозуля, Алієв, Нінковіч, Кравець, Мілевський; Рибка, Романчук, Саблич, Допілка, Федорів, Парцванія, Морозюк, Мандзюк, Олійник, Лисенко, Ярмоленко.

«Динамо» — «Ваккер» (Австрія). 2:2. Голи: Алієв, 12, Шацьких, 54 (п) — Унтеррайнер, 17, Шретер, 75 (п). Шовковський, Бетао, Михалик, Саблич, Несмачний, Гіоане, Нінковіч, Алієв, Лисенко, Мілевський, Кравець, Рибка, Допілка, Мандзюк, Федорів, Романчук, Морозюк, Олійник, Зозуля, Теміле, Шацьких, Ярмоленко.

Матч завершився бійкою, результатом якої стало вилучення з поля Шацьких і Олійника.

П'ятирічний контракт з ФК «Динамо» (Київ) підписав юний нігерійський нападник Франк Теміле (зріст 178 см, вага 68 кг), котрому 15 липня виповнилося 18 років. Минувшого сезону він виступав за мальтійський клуб «Валетта», де в 20 матчах забив 10 м'ячів. Багато в чому саме завдяки відмінній грі Франка у сезоні 2007/08 «Валетта» стала чемпіоном Мальти. А Теміле був визнаний найкращим одразу в трьох номінаціях — форвард, легіонер і найперспективніший молодий гравець. У Києві Теміле пройшов медобстеження. Потім приєднався до основного

складу свого нового клубу в Австрії. І вже зіграв тайм у контрольній зустрічі.

Швейцарія. **«Шахтар» (Донецьк) — «Грассхоппер» (Цюрих). 1:0.** Гол: Адріано, 75. На 85-й хвилині Вірт парировав пенальті. П'ятов, Гюбшман, Ілсіньо, Шевчук, Чигринський, Іщенко, Федецький, Вілліан, Кравченко, Брандау, Селезньов; Вірт, Кучер, Єзерський (Іщенко 83), Чижов, Дуляй, Жадсон, Гай, Вілліан (Ілсіньо 80), Полянський, Адріано, Морено.

«Шахтар» — «Ксамакс» (Нойшател). 2:1. Голи: Фернандіньо, 10, Селезньов, 39 — Чихаб, 61. Шуст, Шевчук, Чигринський, Єзерський, Чижов, Дуляй, Фернандіньо, Гай, Полянський, Адріано, Селезньов; П'ятов, Кучер, Іщенко, Федецький, Гай, Гюбшман, Ілсіньо, Кравченко, Вілліан, Брандау, Морено.

Кілька днів «Шахтар» провів у Донецьку. А сьогодні знову вирушає до Швейцарії, де продовжить збір.

Сторінку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилення на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси:

для фізичних осіб — 40224, 08775,

для підприємств і організацій — 60955.

Передплата ціна на 2008 рік:

для фізичних осіб — 6,00 грн. та 4,00 грн.,

для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам. 1669

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mailto@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

